© Editura cartea de buzunar
Toate drepturile rezervate
Orice reproducere, integrală sau parţială, prin orice mijloace, efectuată fără consimţământul editurii, este ilegală şi constituie un delict sancţionat de Legea Dreptului de Autor şi de Codul Penal.
Coordonator; Ceciiia Caragea
SGR: Titel Folea
Secretar de redacţie; Anne-Mane Mosse
Redactor: *Leti\ia* Lazăr
Tehnoredactor; Adnana-Pauia Arsenie
Grafică şi coperta 1: Ţiţei Folea
Director Marketing/Publicitate: Georgeta Moldovan Consultant redacţional: Tudor Octawan
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CARAGEA, ANTON
Cehia/Anton Caragea, Ruxandra Caragea
Bucureşti: Editura cartea de buzunar
ISBN 973 – 705 – 036 – 3 913 (437.1/.2} (036)
Editura cartea de buzunar
Str. Tokio, nr. 1, Bucureşti, Sector!
C.R. 135 – O.R. 13
Tel.: 230.20.53, 230.20.52
Fax: 230, 20.53
Mobil: 0744.379.859
E-mail: officecdb.ro www.carteadebuzunar.ro ww. cdb.ro
Contact: Titel Folos (SGR)
Difuzare:
Librăria NO!
Str. Comana, nr. 50, Bucureşti, Sector 1
Te! /Fax. 222.89.84
E-mail: depozite librarianoi.ro
NPC Grup 2QOQ SRL
Pta Presei Libere, nr. 1, Casa Prese* Libere, Corp C, Parter, Bucureşti, Sector 1 Tei.: 205.72,00 Fax; 205.72, 20 E-mail: officende.ro
Tipărit la:
CAP – rim
Tel: 490.82.41 Fax. 490.82.43 E-mail: vanzanimp.ro
Editura PUNCT

Bd, Timişoara, nr. 139, Bucureşti, Sector 6 Tel/211.58.04, 212 03.47 Fax: 212.03.48 E-mail pasdeiafx.ro

DE CE CEHIA? Şi, MAI ALES, DE CE PRAGA?

P

rima întrebare pe care cititorul mai aşezat şi mai comod (căci cel cu rucsacul în spate deja a pornit la drum) şi-o va pune este: dacă tot aflu despre Cehia din paginile acestei cărţi frumoase, de ce să mă mai şi deplasez până aco] o? Adică, într-un cuvânt, de ce Cehia?

Vom începe să depanăm iunga listă a avantajelor şi plăcerile pe care o astfel de excursie le oferă, cu avertismentul că nu le putem enumera pe toate şi că, fără îndoială, atunci când vă veţi întoarce din Cehia, dumneavoastră veţi mai adăuga încă vreo sută de motive pentru această vizită.

În primul rând, Cehia nu este o ţară prea îndepărtată, doar 1.000 de km despart Bucureştiul de Praga, iar traseul este plin de frumuseţi de nebănuit; aveţi ocazia să străbateţi frumuseţile podişului transilvan, apoi să admiraţi pusta maghiară cu tot ce are ea mai frumos, Budapesta şi apoi colinele line ale Ungariei de nord-vest, cu vestitele localităţi Tata şi Tata baya, şi puteţi înnopta în splendidul oraş Komaron. De aici, în doar cinci ore ajungeţi pe o şosea cu şase benzi la Bino şi Praga. Pe drumul dintre Bino şi Praga vă puteţi clăti ochii cu frumuseţea colinelor Moraviei. Dacă sunteţi iubitor de călătorii cu avionul, în doar o oră şi jumătate respiraţi deja aerul Pragăi cu un zbor comod, la destinaţia dorită putându-se ajunge cu Tarom, Malev, czech Airlines şi Austrian Airlines.

Un alt argument este faptul că în Cehia nici măcar Praga nu e un oraş foarte scump (argument nu fără importanţă pentru noi, românii). Fără îndoială, există cartiere şi restaurante selecte, unde o masă depăşeşte salariul mediu pe economie din România, dai-*Cehia* acestea sunt excepţii. Puteţi să gustaţi în restaurantele obişnuite toate bunătăţile la preţuri modice, iar magazinele oferă permanent reduceri substanţiale.

Odată ajunşi ia destinaţie, veţi descoperi cu ochii dumneavoastră un alt argument la care nu puteţi rămâne insensibili: frumuseţea Pragăi. Plină de romantism, de opere de artă barocă şi renascentistă, Praga este un adevărat muzeu în aer liber, unde fiecare stradă şi casă au un farmec aparte de bijuterie rară ce trebuie admirată.

În plus, nu sunteţi primul român care a venit la Praga: călcaţi pe urmele unui Minai Viteazul, Nicolae Iorga, Minai Eminescu, regii Carol al II-lea şi Mihai (mai mult, puteţi chiar locui la aceleaşi hoteluri şi hanuri ca ei). Mai recent, oraşul a fost vizitat şi de Emil Constantinescu, iar preşedintele Ion Iliescu s-a bucurat, după 10 ani de mandat, de o invitaţie la Praga pentru *summi*tul NATO. Aşa că puteţi avea mândria că aţi colindat şi dumneavoastră locurile unde au ajuns cei mai faimoşi români.

Nu trebuie omis un alt argument de natură a ne face să ne simţim bine la Praga: nimeni nu se va feri de dumneavoastră auzind că sunteţi din România. Dimpotrivă, nu vor şti ce să vă mai ofere spre a vă face şederea cât mai plăcută.

Praga vă va atrage şi prin varietatea sa: în bucătărie, în oferta de vinuri, bere, dulciuri, hoteluri, moteluri, pentru toate gusturile şi buzunarele. De la boemul ce nu are nevoie decât de un acoperiş deasupra capului până la cei pretenţioşi ce îşi doresc un hotel cu servicii de cea mai înaltă clasă, toţi pot fi fericiţi, căci Praga le oferă totul.

Varietatea se oglindeşte şi în arhitectură: de la străduţe de secol XI rămase şi azi neschimbate, unde aştepţi să te loveşti oricând de un cavaler coborât direct din Evul Mediu, până la construcţii ultramoderne, futuriste, precum *Casa care cânta* (este numită astfel deoarece arhitecţii au lăsat în pereţi găuri adânci, cu forme variabile în care vântul care bate creează cântece splendide) sau *Casa care se mişcă* (pe aceasta vă lăsăm să o descoperiţi singur spre a vedea o adevărată minune a arhitecturii cehe).

«\\\\V

Povestea *Cehiei – Ţara celor 1.000 de coline 5*

În final, nu trebuie uitat că Praga nu se aseamănă cu niciuna dintre capitalele celebre ale Europei Centrale: Budapesta sau Viena. O desparte de Budapesta atmosfera de oraş de munte pe care Budapesta, cu câmpia largă a Dunării, nu o poate oferi. Praga are grădini uriaşe şi un farmec slav aparte pe care germanismul l-a răpit grădinilor Vienei. Are, în plus, o melancolie tipică slavilor, cântece vesele-triste – „plângând se înveseleşte moravul" spune o veche zicală cehă.

Într-un cuvânt, un oraş căruia lipsurile îi dau farmec, iar plusurile – mister, Oraşul de aur, un loc unde, dacă nu aţi fost, nu puteţi spune că aţi văzut lumea.

Cehia – Inima Europei Centrale

POVESTEA CEHIEI – *v*

ŢARA CELOR 1.000 DE COLINE;

Frumuseţea locurilor din Cehia este aproape de neîntrecut şi timp de secole oamenii s-au aşezat în aceste locuri cu speranţa că nu le vor mai părăsi niciodată. Din voinţa de a rămâne pe aceste meleaguri s-a împletit, în generaţii, istoria acestor locuri.

Iată însă cum s-a născut Cehia.

Pe 17 noicmbiic 1989, uriaşe demonstraţii au avut loc în toate oraşele cehoslovace, cerându-se demisia guvernului şi renunţarea ia sistemei comunist. Intervenţia dură a forţelor de ordine nu a făcut decât să crească nemulţumirea şi în câteva ore întreaga Pragă era în picioare.

Rezultatul a fost constituirea unui nou guvern, de uniune naţională, pe 10 decembrie 1989, cu participarea organizaţiilor civice, comuniştii Trebuind să accepte alegerea în Parlament a reprezentanţilor opoziţiei. Pe 29 decembrie, simbolul rezistenţei, Václav Havel, a devenit preşedintele Cehoslovaciei. Prin alegerea lui, comunismul primea cea mai grea lovitură de imagine.

Imediat după revoluţie, Cehoslovacia nu a căzut în capcana regretelor faţă de comunism, nu s-a temut de reforme radicale şi nici nu a ales un preşedinte cu simpatii comuniste, iar asta s-a văzut în demaiarea imediată a reformelor.

Schimbările economice au fost cele mai impresionante, căci privatizările uriaşe şi atragerea investitorilor străini au început imediat după revoluţie.

Din l ianuarie 1991 au început şi marile transformări structurale, precum liberalizarea preţurilor, cu inflaţia aferentă, liberalizarea comerţului exterior şi convertibilitatea monedei.

Slovacii au început să regrete că au urmat impulsurile radical-reformiste ale cehilor, aşa că au început să se distanţeze şi să îşi dorească independenţa spre a-şi decide singuri drumul.

După negocieri intense, pe 25 noiembrie 1992, Adunarea Naţională Cehoslovacă a acceptat secesiunea (ruperea federaţiei) cerută de forurile conducătoare slovace, iar pe 16 decembrie, Consiliul Naţional Ceh a acceptat o decizie similară. Noile graniţe au fost stabilite pe baza unor îndelungate negocieri, iar pe urmele vechilor graniţe istorice ale regatului Boemiei s-a constituit noua Republică

Cehă.

De la l ianuarie 1993 apărea pe harta Europei Republica Cehă, un nou stat cu o suprafaţă de 78.862 de km şi o populaţie de 10.311.000 de locuitori, avându-l drept preşedinte pe celebrul Václav Havei, ales pe 26 ianuarie, într-o atmosferă de entuziasm, pentru un nou mandat.

Povestea *Cehiei* – Tara *celor* 1.000 de *coline*

Susţinerea la Praga a nenumărate întruniri şi conferinţe a transformat oraşul într-un centru International de cultură. Un ecou deosebit l-a avut înscrierea pe lista monumentelor protejate de UNESCO a oraşelor Praga, Tele, Cesky-Krumlov, ceea ce a arătat încă o dală întregii lumi patrimoniul istoric deosebit de care se bucură Cehia, cu rezultate vizibile în afluxul de tui işti.

Harta Cehiei

Praga se naşte, de fapt, odată cu Cehia. Ceea ce este de apreciat în arhitectura Pragăi este faptul că s-a evitat adoptarea unor soluţii prea moderne, care nu s-ar fi potrivit ansamblului arhitectonic clasic ai oraşului, noile construcţii având grijă să nu distoneze cu bijuteriile arhitecturale deja existente.

Aceeaşi grijă s-a manifestat şi după Primul Război Mondial, când noul stat avea nevoie să modifice Praga spre a o putea dota cu edificiile necesare organismelor ce trebuie să funcţioneze într-un stat devenit independent. S-a preferat modelul constructivist specific epocii, dar şi funcţionalismul iubit de mari nume ale arhitecturii cehe precum Pavel janak, Karcl Honzik, Josef Havlicek.

Rezultatul a 20 de ani de reconstrucţie permanentă (1918 – 1938) este unul peifect, tară a pierde nimic din originalitate, fată a

Cehia demola nimic din ceea ce însemna istorie şi farmec. Noul şi-a putut crea loc fără a supăra ochiul. Acelaşi bun-simţ va reuşi de multe ori să prevaleze şi odată cu venirea la putere a regimului comunist. Praga a avut norocul de a scăpa nebombardată în perioada celui de-al Doilea Război Mondial, luptele pentru eliberarea oraşului desfăşurându-se doar în ultimele zile ale războiului, nelăsând prea multe ruine şi distrugeri. Nici regimul comunist nu a avut curajul de a se atinge de arhitectura capitalei cehe. Cu excepţia construirii unor cartiere muncitoreşti la periferie, oraşul nu a fost sluţit.

Anii de după revoluţia de catifea din 1989 au adus şi ei schimbări: Casa *care cântă*, *Casa care dansează*, turnuri de sticlă de 80

de etaje, hoteluri uriaşe, precum ultraiuxosul *Praga*, centre de conferinţă demne de un *summit*, precum cel al NATO din 2002. Toate acestea au fost încadrate din nou cu grijă, în afara Centrului Istoric şi cu grija de a nu obtura nimic din imaginea fermecătoare a unui oraş romantic şi vechi.

Inundaţiile din 2002, care ar fi distrus un alt oraş mai puţin iubit şi gospodărit cu mai puţină grijă, nu au făcut decât să îi înverşuneze pe cehi. Totul a fost reconstruit în mai puţin de o lună şi redat circuitului turistic în perfectă stare şi fără nicio alterare.

Pe lângă aurul ce i-a dat supranumele de Oraşul de aur, Praga are mai ales praghezii, care ştiu să o iubească şi să o ocrotească, de peste 1200 de ani.

CEHIA AZI. SCURTA DESCRIERE

Republica Cehă (Ceská Republika) este situată în Europa Centrală, având la graniţe următoarele state: la nord – Polonia, la sud – Austria, la est – Slovacia, iar la vest – Germania. A luat fiinţă la l ianuarie 1993, ca urmare a despărţirii Slovaciei de Cehia. Capitala ţării este oraşul Praga (Praha), adevărată bijuterie arhitectonică.

Cehia azi. Scurtă desenare 9

Lungimea Cehiei este de la vest la est de 493 km, iar lăţimea de la nord la sud de 278 km.

Cehia are o suprafaţă de 78, 862 de km^2 şi o populaţie de 10.311.000 de locuitori, ocupând ca suprafaţă locul 21 în Europa, iar ca număr de locuitori, locul 14 între statele bătrânului Continent.

Limba oficială este limba cehă, iar moneda naţională – coroana. De la l ianuarie 2005 euro va înlocui vechea monedă cehă, devenind moneda oficială a statului ce a aderat cu drepturi depline ia Uniunea

Europeană.

Relieful Cehiei este, în principal, deluros şi muntos. Munţii cei mai înalţi sunt Munţii Uriaşilor (Krkonose), care au o înălţime de 1.602 m (vârful Snezka).

Câmpiile cele mai întinse ale Cehiei sunt mângâiate de fluviul Elba (Labe) şi râul Morava, Cel mai lung râu din ţară este Vltava, ce izvorăşte din Munţii Sumava.

Cehia se compune din următoarele provincii istorice: Boemia (Cechy), Moravia (Morava) şi Silezia (Slezsko).

În 1992, centrele istorice a trei oraşe din Cehia (Praga, Bino, Olomouc) au intrat în Patrimoniul Cultural Mondial UNESCO, iar la

sfârşitul secolului al XX-lea Cehia avea zece obiective de interes mondial din cele 690 de monumente aparţinând patrimoniului UNESCO, organizaţie din care fac parte 122 de ţări.

Dacă UNESCO a considerat aceste locuri atât de speciale, gândul meu, ca turist, s-a îndreptat în primul rând către ele şi aşa mi-am început călătoria. s

PRAGA – ORAŞUL DE AUR AL CEHIEI

Supranumele de „Oraş de aur" se pierde în negura timpului; poate că a apărut odată cu alchimiştii căutători de aur din timpul lui Rudoaf al II-lea sau poate se datorează faptului că în lumina soarelui, Praga medievală părea a avea ziduri de aur… Oricum s-ar numi acest oraş, densitatea de frumuseţe pe metrul pătrat este mai mare decât în oricare alt colţ din lume.

De când cobori din gară, peisajul din jurul tău te acaparează şi inima ţi se umple de încântare în faţa minunilor care te înconjoară. Să nu ne lăsăm copleşiţi şi să începem călătoria noastră.

Cehia

Când ne-am decis să purcedem la drum, am început prin a ne interesa cum putem ajunge din Bucureşti la Praga. Variantele cele mai confortabile ar fi cu maşina personală sau cu avionul, dar cel mai ieftin este transportul cu trenul sau cu autocarul.

Cu avionul, preţul este cam piperai: 200 – 300 de euro, iar autocarele nu efectuează prea des curse pe ruta Bucureşti – Praga şi retur, aşa că am ales trenul. Preţul unul bilet Bucureşti – praga-Bucur eşti este 4.000.000 lei, la care se adaugă rezervarea de loc sau tariful pentru vagon de dormit. Vă sfătuiesc să alegeţi vagonul de dormit şi astfel veţi fi scutiţi de multe neplăceri privind confortul călătoriei. Am făcut apoi asigurările de sănătate. Chiar dacă nu sunt cerute de autorităţile cehe, deoarece există un acord bilateral româno-ceh în acest sens, sunt obligatorii pentru Slovacia şi Ungaria, aşa că este bine să le aveţi, pentru orice eventualitate, mai ales că nu sunt scumpe: pentru şapte zile – 150.000 lei.

Câţiva prieteni mi-au sugerat – şi bine au făcut – să schimb banii de drum de acasă. Am găsit în Bucureşti coroane la cursul oficial, iar la Praga am constatat că am obţinut un curs mult mai bun în ţară decât la casele de schimb cehe.

În Praga, cea mai bună rată de schimb era l USD la 28, 5 CZK, iar la

Bucureşti-l USD la 30 CZK.

La Praga, cele mai bune schimburi valutare se fac în afara centrului istoric.

Spre surprinderea mea, am observat că la casele de schimb cursul poate varia în funcţie de oră, rata de schimb fiind mai dezavantajoasă dimineaţa şi după ora 20. Cel mai bun curs este în jurul prânzului. Un sfat: nu vă sfiiţi să negociaţi rata de schimb, căci puteţi obţine modificări importante în avantajul dumneavoastră, chiar dacă nu schimbaţi sume mari.

Cu bagajele făcute, cu banii în buzunar, am plecat la drum. Am făcut 25 de ore cu trenul şi iată-ne ajunşi la punctul terminus, gara centrală din Praga – Hlavnî Nâdrazi. Ora de sosire era bună: 5 dimineaţa.

Parcul din faţa gării arăta proaspăt şi verde, nu se vedea pe jos nicio hârtiuţă aruncată şi tineri îmbrăcaţi curat, cu o măturică şi

un făraş cu mâner, se străduiau să adune câteva gunoaie invizibile ochiului meu, obişnuit cu munţi de gunoaie.

Am refuzat ofertele de taxiuri din faţa gării, pentru că am învăţat din experienţă că indiferent de gradul de civilizaţie al unei ţări, şoferii de taxi sunt peste tot la fel şi, oricât ai fi de prudent, tot te păcăleşti.

O cursă până în centrul istoric costă aproape 50 etiro, deşi distanţa e mică, doar 5*6 km, iar tariful oficial – 22 coroane/km, staţionarea fiind de 4 coroane/minut.

Taxiui comandat prin dispecerat este cea mai bună variantă pentru a nu fi înşelaţi, principalele companii de taxi fiind: AAA Taxi, tel: 233113 311, City Taxi, tel: 233103 310, Halo Taxi tei: 244114 411.

De la gară în centru se poate ajunge şi cu metroul pe linia C, o staţie până la Florenc, de unde luaţi metroul pe linia B, Mergeţi o staţie, până la N-am e şti Republiky, şi sunteţi în centru.

Transportul în comun se poate realiza cu metroul, tramvaiul, autobuzul sau funicularul. Biletele sunt unice pentru orice tip de transport ales şi se găsesc spre vânzare în unele staţii de metrou, la chioşcurile care vând ziare şi ţigări şi la aparatele galbene de vândut bilete, din staţiile de autobuz.

Preţul biletelor:

15 minute – fără transfer: 8 CZK/4 CZK, pentru copii între 6 şi

15 ani

60 minute – cu transfer: 12 CZK/6 CZK, pentru copii între 6 şi 15 ani

24 ore – cu transfer: 70 CZK/35 CZK, pentru copii între 6 şi 15 ani

3 zile – cu transfer: 200 CZK

7 zile – cu transfer: 250 CZK

15 zile – cu transfer: 280 CZK

Pentru bagaje ce depăşesc dimensiunile de 25 x45 x70 cm se plătesc suplimentar 6 CZK.

Metroul funcţionează în fiecare zi între orele 7 – 21, cu excepţia

câtorva staţii: – linia C, staţia Nâdrazi Holesovice, ieşirea Plynarni, care este *i*, deschisă doar de luni până vineri, între orele 7 – 18;

— Linia B, staţia Andel, deschisă de luni până vineri, între orele 7 – 18;

Pentru alte informaţii, puteţi consulta site-ul: www.dpp.cz.

Cehia

De la Aeroportul Ruzyne pană în centru sunt 20 de km. Se poate ajunge cu taxiul, autobuzul 100 de la Zlicân până la linia B de metrou, autobuzul 119 de la Dejvâckă până la linia A de metrou, maşina 179 de la Nove Butovice până ia linia B de metrou, sau maşina aeroportului – Cedaz, care vă lasă la Nâmesti Republiky, adică în centru.

PRAOA

Harta metroului din Praga

Cazarea se poate aranja din Bucureşti, prin agenţiile de voiaj, prin Internet sau fax, la unul din hotelurile, hostelurile (acestea axând acelaşi confort cu al hotelurilor, diferenţa fiind lipsa saunei, piscinei sau a casei de valon), pensiunile sau aşa-nurmtele *bea ana breakfast*, cu tarife de aproximativ 1.000 – 3.000 CZK (1.100.000 – 3.300.000 lei). La acestea din urmă condiţiile de cazare scad în calitate: grup sanitai comun, mai multe paturi în cameră, micul dejun nu este inclus în preţul camerei etc. Locurile de cazare sunt uşor de găsit şi la faţa locului, în gară existând oferte de pensiuni curate, cu preţuri cuprinse între 7 şi 20 de euro pe noapte.

În gară, la aeropoit şi în zona centrală există birouri de turism care, fără nicio plată suplimentară, vă găsesc o gazdă după cerinţele şi buzunarul dumneavoastră. Cu alte cuvinte, riscul de a

doimii în stiadă este exclus chiar şi pentru cel care nu şi-a aranjat de acasă şederea în Pi aga.

Hotelurile sunt pentru toate gusturile şi buzunarele, preţurile însă sunt cam mari: între 60 euro şi 215 euro/noapte:

— Ia categoria patru stele, lângă centru se află Holiday l n n. Belvedere.

Crowne Piaza;

— Ia cea de trei stele: Andante, Ariston, Élysée;

— La două stele: City, cu tarife de 740 – 2300 CZK ţaproximativ 800.000

2.600.000 lei), sau Evropa, mai scump, până la 3990 CZK.

Călătorul cu mai puţini bani în buzunar se poate îndrepta spre hotelurile care sunt mai ieftine: aproximativ 40 euro/persoană/

noapte: Admirai, pe strada Horejsi nâbrezi 57, tei: + 420 257 321302, fax: + 420 257 319 516, sau hostelurile, care sunt cefe mai accesibile:

Travellers' Hostel. cu biroul central în strada DIouhă 33, tel: – f 420 224

826 662, fax: + 420 224 826 665, e-mail: ftosfe/(gtrave/ters. ez;

Vesta Hostel, chiar lângă gara centrală, pe strada Wilsonova 2, tel: + 420 224 617 118; Estec Hostel, având preţuri cuprinse între 300 – 400 CZK (400.000 lei şi 500.000 lei), cu sediul pe strada Vanickova 5, bloc 5, lângă Castelul Praghez, tel: + 420 257 210 410, fax: + 420 257 215 263.

Odată cazaţi, putem să începem periplul prin oraş.

Începem să ne întrebăm ce ar fi de văzut şi ne îndreptăm spre unul din numei oasele centre de informaţii pentru turişti, care se găsesc la tot pasul în centru şi la gara centrală. De acolo ne înarmăm cu hărţi, pentru că un oraş se vizitează cel mai bine mergând pe jos, atâta cât te ţin picioarele. Localnicii nu prea ştiu engleza, se descurcă mai bine în germană sau franceză, dar tot mai bine e să ai un dicţionar ceh ca să nu te doară mâinile de atâta „conversaţie". Nici funcţionarii de la cenţi ele de informaţii nu ştiu prea bine engleză, italiană sau franceză, aşa că tot cu harta ne vom descurca.

Centrele de informaţii pentru turişti sunt semnalizate prin panouri luminoase cu litera „I". Aici puteţi găsi pliante, hărţi şi chiar

bilete la diverse spectacole.

De la centrele de informaţii aflăm că pentru turiştii cu dare de mână se organizează, contra cost, 14 variante de circuite diverse, de

Cehia

HHAtâANY

”.

O *MALA STRANA”*!

Harta oraşului Praga

K.

S t

*

mesio

MESTO

Traseul primei iile la vizitarea oraşului turistic Fraga, cu castelele şi viaţa de noapte, până la croaziere pe râul Vltava acompaniate de muzică şi cine festive sau seri folclorice. Alte variante de circuit cuprind Kutnă Hora, Tele, Rostejn, Karlovy Vary, Cesky-Krumlov, Hlubokă, Holasovice, toate aceste oraşe făcând parte din patrimoniul UNESCO.

În funcţie de complexitate, un asemenea circuit durează între 2 şi 10 ore şi costă între 350 şi 1710 coroane/persoană, copiii având reducere. Plecarea se face din Nâmesti Republiky, iar pentru informaţii suplimentare puteţi contacta Prague Sightseeing Tours, te): + 420 222 314 661, fax: + 420 222 318 017, e-mail; pstourspsfours.cz, site: wmv. psfotirs.cz.

Dacă însă nu vă plac programele prestabilite, buzunarul este mai strâns sau pur şi simplu sunteţi o fire boemă, care preferă să rătăcească pe străzile Pragăi, vă invităm să urmaţi periplul nostru, spre a fi siguri că nu vă veţi rătăci prin oraş.

Traseul primei zile

Piaţa Republicii (1) – Turnul Pulberăriei (2) – Casa Municipală (3) – Piaţa Oraşului Vechi (4) – Biserica

Fecioara Maria din Tyn – Orologiul – Podul care! (5)

Praga – vedere generală din Turnul Pulberăriei (2} – cea mai frumoasă panoramă asupra Oraşului de aur l primei

Plecăm din Piaţa Republicii (Nâmesc Republiky) (1), unde am ajuns de la gară sau aeroport, şi lăsăm în dreapta este Casa Municipală (Obecni dum) (3). Aici se află restaurante, săli de concerte şi expoziţii,

iar în faţa ne apare Turnul Pulberăriei (Prasnă brâna) (2), aflat la capătul străzii Celetnă. Turnul Pulberăriei este o construcţie gotică datând din 1475, ridicată de Matthias Rejsek şi modificată între anii 1875 – 1886. Turnul făcea parte, la început, din zidurile de apărare ale cetăţii, aici fiind depozitate pulberile şi ghiulelele pentru tunuri, ca şi proiectilele pentru arme. Din acest trecut îndepărtat vine *şi* denumirea de Pulberărie. Fiind cel mai înalt turn al Pragăi, avea şi rolul de avanpost şi punct de observaţie pentru incendii, spre a şti încotro să pornească, cu sufletul la gura şi cu tulumbele pline cu apă, pompierii.

Urcăm în turn, care are patru etaje, şi putem admira o sală de arme, conţinând tunuri şi puşti din secolele al XV-lea şi al XVI-lea; la etajul al doilea – o expoziţie de armuri, iar la etajul trei – imagini ale oraşului din diverse epoci istorice, de la picturi fotografii, şi, în sfârşit, de la ultimul etaj, Praga însăşi este exponatul care se întinde în faţa ochilor noştri uimiţi. Bun…

frsset? / *primei zile*

Suntem mulţumiţi, avem prima privire de ansamblu asupra oraşului, clădirile par danrelă în piatră şi arhitectura oraşului este supei bă, niciun bloc de sticlă nu îşi găseşte locul între clădirile mici şi robuste aflate aici de secole. Revin cu gândul U clădirea de sticlă de lângă magazinul Victoria din Bucureşti care se potriveşte ca nuca în perete în centrul istoric al Bucureştiulm. Aici nimănui nu i-a fost permis să lidice o construcţie care să strice armonia oraşului.

Coborâm din tui n cu bucurie şi ne îndreptăm pe strada Celetnă, spre Biserica Notredame din Tyn (Cheamă Matky Bozf pred Tynem, adică, mai pe românește, Fecioara Maria din Tyn). Biserica este aşezată în marea Piaţa Staromestske (Staromesiske Nâmesii) (4) şi datează din 1365. Construcţia remarcabilă este în stil gotic cu interior baroc, iar picturile sunt făcute de Karel Skreta la 1649. În interiorul bisericii se află mormântul lui Tycho Brahe, celebrul astronom danez, adus aici cu cheltuieli şi cu efortuii deosebite de împăratul Rudolf al II-lea.

Dacă e duminică şi trebuie să fii acolo cu cel puţin jumătate de oră înainte de începeiea slujbei, ca să prinzi un loc. Altfel, după începerea sfintei Liturghii nimeni nu mai are voie să intre sau să iasă, spre a nu perturba liniştea din biserica. Ne aşezăm şi noi pentru a mulţumi lui Dumnezeu că ne-a purtat paşii în aceste locuri de vis şi pentru a ne purifica sufletul.

vechi construcţii uni Fraga

Cehia

În timpul liturghiei, aici cântă, cu o tonalitate şi cu o frumuseţe care fac din slujba religioasă un adevărat spectacol muzical, unul dintre corurile operei din Praga. Pentru amatorii muzicii de operă, fragmente din „Missa" lui Hayden sau cea a lui Vivaldi fac tot deliciul. Cum cehii sunt buni comercianţi, găsiţi şi CD-uri cu piesele cântate aici, aşa că le puteţi achiziţiona, pornind apoi mai departe.

În partea dreaptă a Pieţei St a rom est ske (4) găsiţi cea mai importantă instituţie culturală din Cehia, Centrul Cultural Ceh, însărcinat cu protecţia şi răspândirea culturii, istoriei, civilizaţiei şi imaginii Cehiei în lume. Centrul Cultural Ceh face o treabă extraordinară la sediile sale de la Paris, Sofia, Kiev, Moscova, New York, Frankfurt, Berlin şi, slavă Domnului, şi Bucureşti, Construieşte puţin câte puţin imaginea frumoasă a Cehiei, şi aduce investitori străini, căci cultura aduce cu ea şi bani, şi încă ban! frumoşi.

La noi, Centrul Cultural Ceh este condus de inimoasa doamnă Wilma Anyzowa şi aproape în fiecare zi, prin muzică, cursuri şi expoziţii, ne aduce în frumoasa lume a Cehiei. De altfel, este o idee bună să contactaţi Centrul Cultural Ceh de la Bucureşti înainte de a începe călătoria în Cehia. Sediul său se află pe Str, Ion Ghica nr. 11, sector 3, tel: 312 25 37. Puteţi cere informaţii şi prin e-mail, scriind la adresa ceoticurestf-czec Ji.cz.

În centrul Pieţei Staromestske (4), complexul statuar Jan Hus (1372 – 1415), operă a lui L. Saloun din 1915, îndeamnă la iubire şi dreptate, prin cuvintele gravate în soclu; „iubiţi-vă unii pe alţii. Daţi dreptate fiecăruia". La picioarele lui ne aşezăm, nu atât în semn de umilinţă, cât în semn de oboseală, după lungul periplu pe străzile oraşului. Piaţa este plină de lume, lume colorată, un adevărat Babilon; se vorbesc toate limbile globului, se pregătesc scene mari pentru un concert de rock, terasele sunt pline de meseni, birjarii cu caii ţesălaţi şi cu trăsuri sau cupeuri îşi aşteaptă clienţii, mâncând cârnaţi şi bând bere. Carnaţii par apetisanţi, aşa că ne cumpărăm şi noi, alături de o bere cehă foarte bună, bucurându-ne de preţul mic şi de gustul suculent al carnalului.

Traseu/ prime/ z/te

Alături, japonezi, germani, spanioli, englezi mănâncă specialităţi internaţionale sau cehești. Italienii nu se pot despărţi de pastele lor. Albe şi fade, cu un strop de bulion deasupra, nu arată nici pe departe

atât de tentant precum carnaţii încercaţi de noi.

La doi metri de statuie, o grămadă de oameni se îmbulzesc, îşi pregătesc camerele de luat vederi minuscule şi aparatele foto. Din instinct, îmi iau geanta în braţe şi intru în mulţime.

În faţa mea se află Orologiul, construit la 1410 de maestrul Mikulas din Kadane. Statuetele orologiului, distruse de un incendiu în timpul ocupaţiei germane, au fost refăcute de curând.

Orologiul face parte din construcţia Primăriei Vechi, care datează de la 1338 şi care în cehă se numeşte Staromestskă radnice's orlojem (Primăria Veche cu orologiu). Partea cea mai nouă a Orologiului o constituie calendarul cu cele 12 medalioane exterioare, în care apar scene de viaţă sătească, şi cele 12 semne zodiacale realizate de Josef Manes în tot atâtea medalioane interioare. Pe margini se află statuete înfăţişând patricieni (fiecare în diverse atitudini reprezentând cele şapte păcate) şi un înger. În centrul Orologiului, conform astronomiei medievale, se află o sferă ce reprezintă Terra în centrul Universului. Ceasul măsoară timpul şi indică mişcarea Lunii şi a Soarelui prin semnele zodiacale. La oră fixă, ferestrele Orologiul, care funcţionează de sute de mici se deschid şi apar ani» este unul din lucrurile Pe un al voie să le ratezi

Cehia figurile apostolilor, un schelet reprezentând moartea, care ţine în mână un clopoţel şi o clepsidia, iar, la final, un cocoş cântă şi bate din aripi. Toţi aplaudăm şi ne promitem să mai trecem măcar o dată pentru a ne bucura de spectacolul unui ceas cu apă care încă mai funcţionează.

Turiştii care nu sunt instruiţi cum am fost noi şi-au lăsat geanta nesupravegheată şi acum pot să-şi aducă aminte de Orologiu ca despre ceasul la care au căscat ochii şi şi-au pierdut portofelele. Deşi poliţia umple piaţa şi e vigilentă, marea de oameni face ca unii mai iuţi de mână să opereze nestingheriţi.

Lăsăm în urmă piaţa plină de turişti, gură-cască şi oameni iuţi de mână şi ne continuăm drumul pe străzile Linhartskă, Seminâfskă şi Karlova, Pe aceste mici străduţe circulaţia cu maşina se face anevoios, din cauza teraselor şi a mulţimii de turişti.

Magazinele de aici sunt micuţe, dar cu marfa variată şi pentru toate buzunarele, au vestitele cristale de Boemia, în culori şi dimensiuni diverse, unele cu inserţii de aur, ajungând ia 50.000.000 de lei, altele au preţuri comparabile cu cele din Bucureşti. Tricouri cu

imagini din Praga, brelocuri, bijuterii de aur sau argint cu pietre semipreţioase, case de schimb valutar, cafenele cu dulciuri apetisante, cu vitrine în care se rotesc pe platouri felii de tort, căciuli ruseşti cu însemne ale armatei sovietice, umbrele chinezeşti, şaluri de mătase, păpuşi din lemn Matrioşka.

La capătul străzii Karlova începe Podul Carol (Karluv most) (5}. Piatra de temelie a podului a fost pusă la 1357, în timpul lui Carol al IV-fea, iar lucrările au fost începute de către maestrul Otto şi terminate la 1402 de Petr Parter. Podul este străjuit de două turnuri, unul spre Stare Mesto (Oraşul Vechi), datând de la jumătatea secolului al XIV-lea. şi celălalt cu ieşire la Mala Strana (Cartierul Mic), din secolul al XV-lea.

Până în anul 1841, Podul Carol (5) a fost singurul pod de piatră din Praga. Abia după această dată a început să apară „concurenţa" reprezentată de podurile masive de fontă care unesc cele două maluri ale Vltavei, dar Podul Carol a continuat să rămână, de departe, punctul de atracţie şi simbolul Pragăi

— *Traseul prime*! *zile*

Podul Carol (5) – cel mai vechi pod de piatră din Europa Centrală şi fără îndoială cel mai frumos

Podul este străjuit pe stânga şi dreapta de treizeci de statui şi grupuri statuare care constituie o adevărate galerie de sculptură, operă a celor mai buni artişti ai epocii baroce: E.M. Brokoff, M.B. Braun, M. V Jakl, J. Kohl, L Piaţer şi mulţi alţii. Toate aceste adevărate opere de artă descriu în faţa ochilor uimiţi ai trecătorului nu un pod obişnuit, ci o adevărată punte prin istoria creştinismului. De pe marginile podului te priveşte Sf. Petru purtând veşnic alături de el cocoşul ce i-a arătat puţina lui credinţă, dar care l-a transformat în piatra pe care Iisus Hristos şi-a construit biserica. Alături, Andrei *şi Iacov*, *care au* lăsat năvoadele spre a deveni pescari de oameni, Sf. Anton de Padova, iubitorul copiilor, ne binecuvântează în timp ce îl ţine în braţe pe Mântuitorul prunc.

Atmosfera de biserică în aer liber este copleşitoare, iar podul necesită cel puţin o jumătate de oră de observaţie atentă şi uimită, între statui de piatră şi aur ce îţi răpesc pur şi simplu privirea.

Abia când treci a doua sau chiar a treia oară acest pod şi atmosfera generală nu te mai lăpeşte, observi şi amănunte: Podul Carol (5) este plin de turişti şi artişti plastici, care îţi pot schiţa chipul în creion în câteva minute, sau îţi vând desene cu celebrităţi de la

Hollywood, statuete sau mici clepsidre cu clădiri importante din Praga, lucrate pe lemn sau piatră, vesel coaoiate, care îţi încântă ochiul. O mulţime pestriţă de flaşnetari, păpuşari sau mimi, se cântă arii din operete.

Cehia un artist cu o instalaţie stranie formată din pahare de cristal umplute cu apă pe diferite nivele, încălzite cu o mică flacără, atinge paharele cu mâna umedă şi din acest gest se nasc note muzicale, arii din opere sau operete celebre. Ascultăm „Dunărea albastră" cântată „la pahar" şi privim vaporaşele care trec luminate sub pod pe râul Vltava. Pe fundal, casele şi palatele sunt luminate în culori pale şi par rupte din poveşti: una este vernil, alta galben pai, iar de undeva se aude muzică barocă.

Traseul zilei a II-a

Piaţa Republicii (1) – Podul care! (5) – Biserica Sfântul Nicolae (6) – Palatul Morzin (7) – Mănăstirea Strahov (8) Mănăstirea Loreta (9) – Castelul Praghez (Hrad) (10) – Palatul Belvedere – Carmelul din Praga (12) – Grădinile Petfin – Palatul Vrtba

tarta»

Harta traseului zilei a II-a

Traseul zilei a II-a

După un somn adânc, ne sculăm mai odihniţi; un duş fierbinte şi un mic dejun copios ne pun pe picioare pentru o nouă zi, mai grea decât cea de ieri.

Avem un traseu greu, pentru că drumurile sunt în pantă, iar străzile pietruite, asemănătoare drumurilor de munte, ne pun la grea încercare.

Suntem atenţi la hainele pe care le luăm cu noi. O jachetă este indispensabilă, pentru că dimineaţa şi seara sunt temperaturi scăzute, iar la prânz este foarte cald; pe parcursul zilei te prind şi trei-patru ploi reci şi scurte de munte. Cu umbrela în mână, purcedem devreme la drum.

Pentru alţii, „toate drumurile duc la Roma"; pentru noi, toate drumurile se întorc pe Podul Carol (5); mai privim o dată statuile de pe pod, de data aceasta în lumina dimineţii, şi ne îndreptăm pe strada

Biserica Sf. Nicolae (6) este cunoscută în Praga ca biserica nunţilor

Mosteckă spre Piaţa Maâostranske, unde se află celebra Biserică Sfântul Nicolae (Kostel se Miku-lase) (6), construcţia cea mai

importantă a epocii baroce a Pragăi, cu orologiu şi un dom impunător. A fost ridicată în perioada 1704 – 1775 de către arhitecţii G. Santini, K. L Dien-zenhofer, Krystof şi A. Lurago. Pictorii care au dat culoare catedralei au fost Josef Kramolin, Jan Kraker, Karel Skreta, Abis Khol, F.X. Balko, iar sculptorii care au dat formă şi robusteţe pietrei au fost Ignâc Platzer şi R. Prâchner.

Cehia

Admirăm piaţa şi privim un cuplu de tineri care se îndreaptă spre altar. El e un tânăr firav, în costum de mire, ea e frumoasă ca o Julietă din epoci demult apuse. Este un moment deosebit pentru ei, iar noi, care suntem superstiţioşi, ne bucurăm că vom avea noroc toată ziua fiindcă am văzut o mireasă.

Din momentul în care traversăm Podul Carol (5), se simte imediat că intrăm într-o altă parte a oraşului: vechiul Hradčany. Această parte a Pragăi a fost construită după 1320 de către regele Ioan de Luxemburg, fiind definitivată sub domnia fiului său, Carol al IV-lea. Spre deosebire de restul oraşului, care s-a ridicat lăsând loc fanteziei, aici totul a fost rigid reglementat sub ochii regelui şi ai burgarvului (comandantului) castelului regal. Zona a devenit, în scurt timp, rezidenţială. Apropierea de castel şi faptul că zona putea fi oricând transformată în fortăreaţă, prin baricadarea porţilor şi turnurilor de acces de pe Podul Carol (5), au determinat stăpânirea să ofere doar fidelilor regimului posibilitatea de a înălţa case aici. Astfel şi-au adjudecat zona marii nobili şi canonicii Catedralei Sf. Vitus. Ca urmare, întreaga; zonă se remarcă prin masivitatea locuinţelor şi stilul gotic aproape omniprezent. Singura excepţie este Biserica Sf. Benedict, ridicată, după un devastator incendiu din anul 1541, în stilul Renaşterii italiene.

În zona de margine îşi mai face simţită prezenţa stilul baroc, cu construcţii mai recente, din vremea dinastiei de Habsburg. După ce am aflat istoria acestor locuri, mai informaţi şi mai conştienţi de frumuseţile pe care le vom întâlni, putem porni mai departe.

Continuăm drumul pe Nerudova (Aleea Neruda), stradă al cărei nume vine de la poetul, scriitorul şi gazetarul ceh Jan Neruda (1834 – 1891). Ne oprim pe această stradă la numărul 256. Aici, în Palatul Morzin (Keerninsko-Morzinsky Palâc) (7), îşi are sediul Ambasada României.

Pătatul Morzin (7} a fost construit de arhitectul G, Santini între

anii 1713 – 1714. La intrare este străjuit de două statui care reprezintă doi mauri cu două efigii reprezentând alegoric Ziua şi Noaptea, opere ale sculptorului F.M. Brokoff.

Traseu/ z/te/ a /l-a 25

Interiorul este aranjat cu gust, mobila veche cu scaune stil Ludovic, oglinzile veneţiene şi tapiţeriile lucrate manual îţi încântă privirea. Aflăm istoria acestui palat: se pare că marele om politic Nicolae Titulescu a fost cel care a adus României dreptul de a deţine acest palat în inima Pragăi. Alianţele din timpul celor două războaie mondiale ne-au făcut să ne numărăm printre cei mai buni prieteni ai Cehiei. Doar Ambasada Iugoslaviei mai are sediul într-un palat, căci şi această ţară a fost aproape de cehi în momentele grele.

Continuăm drumul pe strada Uvoz (Atenţie! Urcuşul este abrupt şi vă va pune din greu la încercare, dar nu vă descurajaţii) şi ajungem la strada Strahovske Nâdvofi. Aici se află Mănăstirea Strahov (Strahovsky klâster) (8), ridicată în secolul al XII-lea de principele Vladislav al II-lea.

Cunoscută sub numele de Sion, mănăstirea este faimoasă datorită bibliotecii sale şi colecţiilor de opere de artă. Mănăstirea cuprinde Biserica Notredame, Pinacoteca, Biblioteca cu Saia Teologică Barocă, Sala Filosofiei Clasice şi Muzeul Literaturii Cehe.

Între lucrările celebre adăpostite de lăcaşul sfânt, *se afla* manuscrise din secolul al IX-lea, picturi ale marilor artişti F.X. Balko, J. Kramolin şi M.L. Willmann şi sculpturi de I. Platzer şi J.A. Quitainer.

Abatele Metod Zăvorai a găzduit aici militari români răniţi în timpul Primului Război Mondial, de la care a învăţat limba română. Iată de ce Strahovul poate fi considerat un centru al filoromânilor cehi. Timpul a trecut şi călugării au uitat limba română, dar dacă ajungeţi pe la orele de seară, când se desfăşoară slujba, puteţi admira în somptuozitatea ei o slujbă catolică. Cântecele, veşmintele bogate, şase preoţi slujind concomitent şi un cor divin care cântă Mozart şi Bach vă vor umple timpul perfect. Aşa că, încântaţi de farmecul muzicii religioase care ne-a mângâiat sufletele în interiorul Mănăstirii Strahov (8), ne întoarcem pe strada Uvoz şi pornim spre Loretânskă. iată-ne ajunşi în Piaţa Loreta, ridicată în prima jumătate a secolului al XVII-lea, odată cu mănăstirea capucinilor şi capela Loreta (9).

26 lU t ** i „*Cehia*

Capela Loreta (9) a fost ridicată la 1626 – 1631. Faţada în stil

baroc a fost reconstruită de către K. i. Dienzenhofer în 1720 – 1722. În turn se află un mecanism de ceasornic cu 27 de clopote! dorete), realizat în 1694 de Petr Neumann, care la fiecare oră redă acordurile unui cunoscut cântec religios.

Înăuntiu se poate vedea tezaurul loretan, incluzând obiecte de cult religios datând din secolele XVI-XVIII. Cei dornici de a privi minunile lumii pot găsi aici uriaşul diamant Soarele Praghez (Prazske Slunce), al doilea ca mărime în lume, înconjurat, ca spre a lua ochii vizitatorului, de nu mai puţin de 6.222 de alte diamante mai mici.

Mănăstirea se descoperă în întreaga sa frumuseţe, dacă, urcând 100 de trepte, ajungem pe dealul unde se află Ministerul Afacerilor Externe, iar de aici panorama este remarcabilă. Se pot vedea statuile enorme ce străjuiesc intrarea în mănăstire, ancadramentele, adevărate dantelării de piatră, şi faţada frumos colorată, ce impresionează plăcut privitorul.

Odată sfârşit momentul dedicat frumoasei mănăstirii, ne întoarcem privirea şi spre Ministerul Afacerilor Externe, ce este găzduit de frumosul palat Cernin (Cerninsky Palâc). Palatul a fost construit în 1669 după planurile unui arhitect italian, Francesco Caratti, care l-a dotat cu o uriaşă faţadă palladiană şi l-a construit după tiparele palatelor veneţiene, cu mari colonade şi ferestre largi, spre a lăsa lumina sa inunde clădirea. De la jumătatea secolului al XVIII-lea, familia Cernin a început să se dezintereseze de soarta palatului şi acesta a început să se ruineze rapid. De altfel, palatul nici nu a fost vreodată complet finalizat după planurile arhitectului italian, familia Cernin mulţumindu-se cu mult mai puţin decât le oferise italianul cu imaginaţie înflăcărată. După 1800, palatul a fost vândut statului austriac, care l-a transformat în magazie pentru garnizoana oraşului. După 1918, în nevoia uriaşă de clădiri pentru toate instituţiile noului stat, palatul a fost trecut în proprietatea Cehoslovaciei şi a fost restaurat în aspectul actual de către arhitectul Pavel Janak, primind imediat după aceea destinaţia de sediu pentru Ministerul Afacerilor Externe, destinaţie menţinută până azi.

Traseu/ zilei a // a 27

Coborâm dealul şi continuăm drumul pe strada Loretânskă spre Piaţa Hradcanske. Cartierul din această piaţă a fost ridicat în secolul al XIV-lea şi era un oraş autonom cu case ale nobilimii, drept care zona este înţesată de palate care mai de care mai impunătoare: Palatul

Arhiepiscopal cu faţada în stil rococo, Palatul Stemberk (Stembersky Palâc) în stil baroc, Palatul Lobkovic (Lobkovicky Palâc), constituit la 1563 în stil renascentist, Palatul Toscan, în stil baroc timpuriu (1691), alături de care se află statuia Sfântului Mihail, operă a lui Ottavio Most, de la 1700.

În centrul pieţei se poate vedea Stâlpul Ciumei, monument datând de la începutul secolului al XVIII-lea, decorat cu sculpturile lui E M, Brokoff, monument trist, ce aminteşte de vremuri în care oamenii trăiau alături de moarte, o priveau în faţă, uneori râdeau de ea, alteori o respectau şi o imortalizau în piatră. Ce diferenţă faţă de vremea noastră, când nici numele nu i-l rostim! Pe atunci părea doar ordinea firească lăsată de Dumnezeu, astăzi este duşmanul pe care îl dorim răpus. De aceea, o statuie închinată ciumei ne poate părea ciudată şi aceasta este poate şi explicaţia îmbulzelii de turişti în jurul statuii. Astăzi ciuma a fost învinsă şi nu ne mai supără, ne-o mai amintim doar lângă această statuie…

Mergem mai departe şi în faţa noastră se deschide impunător Castelul Praghez (Prazsky hrad) (10). Fundaţia castelului a fost ridicată în secolul al IX-lea (în jur de 880), dar abia în secolul al XII-lea palatul a fost finalizat.

În timpul regelui Carol IV, în secolul al XIV-lea, castelul este reconstruit în stil gotic, iar ultima reconstrucţie are loc în secolul al XV-lea. La acea vreme se amenajează Sala Vladislav, în stil gotic târziu (1497 – 1500), de către constructorul Benedikt Ried. În secolul al XVI-lea, după marele incendiu din 1541, în timpul regelui Rudolf, este mărită suprafaţa castelului cu Sala Spaniolă. După Primul Război Mondial, interiorul şi grădinile castelului sunt modificate de către arhitectul J. Plecnitk. Iniţial reşedinţă a prinţilor, şi regilor Bohemiei, în 1918 a devenit sediul Preşedinţiei Republicii.

Unul dintre elementele ce atrag turiştii este şi schimbarea gărzilor, începând cu ora 5 dimineaţa, garda se schimbă la fiecare

Cehia oră, până la miezul nopţii, şi este acompaniată de o fanfară solemnă. Asistăm şi noi la schimbarea gărzilor şi privim cu condescendenţă la tinerii soldaţi care încearcă să rămână neclintiţi, deşi în jurul lor roiesc fete care îi folosesc pe post de statui, făcând poze cu ei şi zâmbind provocator.

Până la urmă, defilarea este chiar amuzantă şi în orice caz net diferită faţă de ceea ce se vede la Londra, de exemplu. Parcă şi

uniformele sunt mai vesele, iar soldaţii zâmbesc uneori sub ploaia de blitzuri.

Intrarea în castel se face printr-o poartă enormă din fier forjat susţinută de opt stâlpi reprezentând giganţii din mitologie. Au fost realizaţi în anul! 768 de către Pâatzer. Václav Havel, glumeţul preşedinte ceh, a declarat pe când trecea pe sub această poartă, plivind la cei doi giganţi ce ţin ascunse un pumnal şi o măciucă, pentru a-l ataca pe cel de al treilea, că tabloul i se pare o bună alegorie pentru viaţa politică, unde nu ştii niciodată ce ascund oponenţii tăi.

Statuile porţii Castelului Praghez (10} îi aminteu preşedintelui V. Havei de viaţa politică, la fel de violentă ea atitudinea celor doi giganţi

Traseu/ ale/ *a II-a*

Prima curte a palatului a fost ridicată în secolul al XVIII-lea, fund urmată de un pasaj numit „Poarta lui Matei", realizat în 1614. Odată intrat în curtea interioară, în dreapta pasajului sunt săiile de recepţie ale preşedintelui republicii, iar în stânga este intrarea în Sala cu coloane.

Din nordul primei curţi se ajunge în parcul La Bastion şi în Sala Spaniolă. Având o lungime de 48 m, lăţime de 21 m şi înălţime de 12 m, această sală este considerată una dintre cele mai mari din Europa. Aici au loc recepţiile oficiale pentru preşedinţi *şi* regi, dar în zilele obişnuite, vizitatorii au ocazia de a-l întâlni chiaj pe Václav Havel, preşedintele republicii, care le aruncă, zâmbind de uimirea pe care o provocă, câte un vesel „Na zdravi!" (Noroc).

În cea de-a doua curte se află o fântână în stil baroc, acoperită cu grilaj de fier forjat, şi Capela Sfintei Cruci, capelă ridicată de Anselmo Lurago la mijlocul secolului al XVIII-lea. Aici se află Tezaurui Catedralei Sf. Vitus şi trebuie să ne credeţi că aveţi ce vedea: coroanele regale, folosite ulterior pentru familia imperială, o colecţie de sceptre, patrafire, sculpturi aurite, cărţi de cult vechi de 500 de ani, o întreagă istorie.

A treia curte este şi cea mai impunătoare şi duce la Palatul Regai, în Grădina Paradisului şi la Catedrala Sfântul Vitus (Chram se Vita), în curtea Catedralei se află statuia de bronz a Sfântului Gheorghe, creată în 1373 de Gheorghe şi Martin din Cluj.

Catedralei!

doi români de-ai noştri care au

— Sculptat o statuie ecvestra de

Cehia toată frumuseţea. La 1541, statuia a fost din nou turnată de Tomás Jaros, ultima oară fiind modelară în 1928.

Curtea se încheie cu Palatul Regal (Krălovsky Palâc), clădire cu trei niveluri, în interiorul căreia se lasă descoperite o muluiudine de încăperi în stil baroc, romanic sau gotic. Mobilierul şi tablourile din secolele XV1-XVU1 şi Sala Vladislav, cea mai vestită încăpere a Palatului Regal, completează frumuseţea acestui palat, al cărui poital datează din 1760. În spatele palatului se ascunde, timidă de atâta măreţie, o fântână în stil baroc, de la 1662.

Chiar dacă de la etajul unu al palatului, unde se afla Cancelaria Boemiei, te sperii aflând că duşmanii Pragăi au fost aruncaşi pe fereastră, la 1618, în vâltoarea războiului de 30 de ani, eu pot spune că palatul este luminos şi impunător, iar înălţimea primului etaj nu este foarte mare, aşa că se explică de ce unii au scăpat doar cu picioarele rupte.

În palat este de admirat splendida sala de încoronare a regilor Boemiei. Aici se pot admira, într-o galerie selectă, chipurile suveranilor Casei de Habsburg care au domnit peste Boemia de la 1526 la 1918. Se poate admira chipul plin de hotărâre şi strălucind de energie şi frumuseţe al lui Iosif al II-lea, chipul frumos şi viclean al mamei sale, împărăteasa Maria Tereza, şi cel dispreţuitor şi distant al lui Francisc I-ul.

Coborând din lumea de papi, martiri, sfinţi şi împăraţi ai altor veacuri, ajungem şi la minunea ansamblului arhitectonic de la Hrad: Catedrala Sfântul Văius, cea mai mare şi mai valoroasă piesă de arhitectură ecleziastică a Cehiei. Este realizată în stil gotic şi a fost construită de-a lungul a şase secole, fiind finalizată în 1929. Construcţia catedralei a fost începută în 1344 de către Matthias Arras şi Petr Parler. În partea de sud se află un turn mare cu şapte clopote. Alături de turn este fosta intrare în catedrala, cu un mozaic policrom, din 1371, numită „Poarta de aur". Aici erau încoronaţi regii cehi şi toi pentru ei Petr Parler a construit şi Capela Sf. Wenceslas, decorată cu fresce şi pietre semipreţioase, la subsolul căreia se află mormintele lor. Sus, încoronarea, jos, destinul căruia niciun muritor, nici chiar încoronat, nu scapă. Catedrala adună în piatră portretele arhitecţilor.

Traseul zilei a II-a 31

constructorilor, arhiepiscopilor şi regilor care, prin truda lor, au

dus la săvârşirea unui asemenea edificiu, alături de cele ale sfinţilor care au ocrotit trecerea prin lume a unor artişti de asemenea valoare. Şi ca să încheiem, privim faţada acoperită de o rozasă reprezentând Facerea lumii (1925) şi vitraliul de pe cea mai mare fereastră a catedralei înfăţişând Judecata de Apoi (1937 – 1939). Mărire şi decădere, început şi sfârşit.

Dar haideţi să vedem într-o notă mai veselă cum se distrau vara regii cehi şi să pornim spre grădinile de vară şi Belvedere!

Din curtea a doua, pe Podul Pulberăriei (Prasny most), ajungem la clădirea Jizdârna, datând de la sfârşitul secolului al XVI-lea, transformaia în 1948 în cea mai faimoasă galerie de artă din Cehia.

Galeriile pentru colecţii de artă ale castelului, foste grajduri regale, ascund opere descoperite în 1961 – 1962 şi purtând semnătura lui Tizian, Rubens sau Tintoretro.

În jurul galeriei se întinde o grădină bine întreţinută, plină de fiori frumos aranjate, care sunt permanent îngrijite, tăiate şi curăţate, cu alei de pe care toamna frunzele se adună la fiecare 10 minute. Din acest parc magnific pătrundem pe negândite în Palatul regal de vară

Belvedere (Belveder).

j

Belvedere este o construcţie renascentistă remarcabilă, ridicată între 1533 – 1537, după proiectele lui Paolo della Stella, şi finisata în

15 S7 – 1563 de către arhitectul B. Wohimut.

t

Poziţia aleasă oferă o perspectivă splendidă asupra oraşului şi asupra bisericilor, palatelor şi grădinilor. De aici te poţi îndrăgosti într-adevăr de Praga, datorită amestecului fabulos de culori oferit de piatra neagă, de aurul clădirilor şi verdele grădinilor.

Imaginea este completată de grădina de vară care oferă până toamna târziu o imagine de vis, cu vegetaţia care formează labirinturi de verdeaţă de statura unui om.

În faţa palatului, o fântână pe două nivele, numită şi „Fântâna cântătoare", datorită picăturilor de apă care, în cădere, au o muzicalitate aparte, creată de către Tomás Jaros, în 1564 – 1568, îţi completează tabloul idilic al unor vremuri de aur.

Cehia

Şi fiindcă veni vorba de aur, să povestim niţel şi despre „Uliţa de aur"…

Curtea a treia a palatului are ieşirea în Piaţa Sf. Gheorghe şi aici se află şi Biserica Sfântul Gheorghe, construită în stil romanic, în timpul lui Vratistav. Fondată în 920, a fost reconstruită în secolele X şi XII. Lângă biserică se află Mănăstirea Sf. Gheorghe (Klă ter se Jiří) fondată în 973 de către prinţul Boleslav II şi sora acestuia, Mlada, pentru ordinul Benedict, fiind prima mănăstire de călugăriţe din Cehia. Distrusă în 1782, este reconstruită şi deschisă în 1976 pentru public, ca parte a Galeriilor Naţionale.

Trecând pe lângă biserică, prin strada Jirskă, ajungem pe Zlată Ulickă – „Uliţa de aur". Numele provine probabil din legenda care spune că străduţa era locuită de alchimiştii ce încercau să facă aur în timpul lui Rudolf al II-lea. Această uliţă îşi are farmecul ei, iar artizanii medievali au ridicat aici căsuţe ca cele ale piticilor din „Albă-ca-Zăpada şi cei şapte pitici", care parcă se susţin pe zidul de apărare al castelului de care sunt lipite.

În aceste căsuţe este astăzi găzduit un interesant muzeu al armelor şi instrumentelor de tortură din epoca medievală, unde rămânem uimiţi de ingeniozitatea omului în a-şi tortura semenii. Poate pe frontispiciul muzeului ar trebui scris ca moto: „omul

Mănăstirea Sf. Gheorghe, ce adăposteşte este tru om.

mormintele primilor regi al Cehiei

Traseu/ a /ei a /l-a 33

deoarece aici găsim de la săgeţi cu cange ce se înfig în carnea neferi citului şi nu mai pot fi înlăturate, până la cleşti pentru smulgerea unghiilor, măşti înroşite în foc, pentru chip, maşini pentru ruperea ligamentelor, zdrobirea oaselor, scosul ochilor etc.

Pleci năucit din acest muzeu, unde şi muzica ambientală aminteşte de urletele şi plânsul deţinuţilor ce aveau de înfruntat chinuri diabolice. Nu lipseşte, însă, nici magazinul de suveniruri unde iubitorii armelor medievale pot achiziţiona o varietate de arme, de la praştie până la arcuri şi săgeţi, săbii, iatagane, coifuri şi armuri complete (un armament complet costa aproximativ 1.000 de dolari).

Poziţionată lângă Muzeul ororilor şi al instrumentelor de tortură, este Casa memorială Franz Kafka. Aici găsiţi, în toate limbile pământului (inclusiv în japoneză şi chineză), ediţii complete şi fragmente din opera celebrului scriitor sau CD-uri cu lucrările sale, condensate şi povestite pentru cei grăbiţi.

Părăsim atmosfera de poveste a Castelului Praghez (10) cu

străzile şi uliţele lui, cu biserici, catedrale şi galerii de artă şi ne întoarcem prin intrarea principală în Piaţa Hradcanske, la tinerii soldaţi care fac de gardă. De aici, prin strada Ke Hradu şi apoi pe Nerudova, ajungem la liniile de tramvai 12, 22, 23, 57. Urmăm linia tramvaiul pe strada Karmelitskă şi întâlnim Biserica Iisus Copilul din Cârmei (12) (cunoscută şi sub numele de Biserica Fecioarei Maria Victorioase). Aici merită tăcut un popas, în primul rând pentru frumuseţea bisericii, apoi deoarece în interiorul acesteia se află colecţia de hăinuţe cu care a fost îmbrăcată de-a lungul timpului statueta de ceară reprezentându-l pe Pruncul Iisus şi, nu în ultimul rând, pentru a vedea cu câtă dragoste te pot întâmpina preoţii, sperând că te pot ajuta să-ţi găseşti liniştea sufletească.

Un preot tânăr ne-a dat bineţe în cehă, crezând că suntem conaţionali. I-am explicat de unde venim şi i-am spus că vorbim bine italiana. S-a bucurat nespus şi ne-a oferit gratuit câteva cărţulii de rugăciuni şi Novena la Pruncul Iisus din Praga, în limba română, precum şi felicitări reprezentându-L pe Iisus Copilul. Am intrat într-o cămăruţă unde erau cărticele de acest fel în toate

Cehia limbile globului şi chiar în dialecte, alături de o expoziţie de statuete reprezentându-l pe Iisus Copilul, primite de ei cadou de pretutindeni din lume. Am aflat că această devoţiune îşi are originile în Praga anului 1628, când prinţesa Polissena Lobkowitz a făcut cadou Carmelitelor de la Biserica Fecioarei Maria Victorioase (actualmente Sfânta Maria a Copilului Iisus din Praga – Carmelul din Praga) (12) o mică statuetă de ceară reprezentându-L pe Iisus Copilul. Statueta era îmbrăcată în veşminte croite după modelul celor de la curtea Spaniei, din secolul al XVII-lea, şi a ajuns mai departe să fie îmbrăcata cu haine în culori pastelate, brodate cu fir de aur. Simbolul reprezentat de Iisus Copilul aduce şi azi ajutor şi sprijin celor ce îl caută cu modestie şi dragoste.

Dacă aveţi o dorinţă, tradiţia spune că o rugăciune rostită din inimă la statuia Pruncului Iisus, va face ca aceasta să se îndeplinească.

Am mulţumit pentru momentele petrecute şi pentru cadouri, apoi am continuat drumul pe strada Ujeză până la U îanove drâhy. De aici am început să căutăm semnul de funicular pentru a ajunge la Petrin, pe vârful dealului.

De când am ajuns la Praga am văzut în depărtare pe deal un turn asemănător Turnului Eiffel din Paris, frumos luminat şi

impunător. De aceea am zis că, oricât de târziu ar fi fost, trebuie să ne urcăm să-i vedem.

Cu un bilet valabil şi pentru transportul în comun cu transfer, cumpărat de la cabina funicularului, am urcat până la Turnul de Veghe Petrin. Construcţia turnului, realizată ia scara de 1: 5 a Turnului Eiffel din Paris, precum şi ideea realizării aparţin inginerului František Prăsii Construcţia a fost începută în 1891, la 16 martie, fiind terminată la 20 august, în acelaşi an.

Turnul este poziţionat la altitudinea de 324 de in de la nivelul mării şi are 60 de in înălţime (Eiffel având 300 de in înălţime), cântăreşte 168 de tone, având o bază în formă octogonală cu diametrul de 20 de m. Punctul de observaţie maxim este la 50, 98 de in şi poţi ajunge foarte uşor acolo urcând 299 de trepte în spirală. La sfârşitul treptelor, faci o pauză ca să-ţi recapeţi respiraţia, în cazul în care ai ajuns sus fără să mori de inimă.

Traseu/ *zilei a II-a* 1 35

s

Tot aici, ne-au atenţionat localnicii, nu trebuie să pierdem unul din monumentele cu nume mai puţin promiţător: Zidul Foametei. Cum face şi el parte din Praga, cu bune şi rele, că am pornit să îl descoperim.

Acest zid, sau mai precis ceea ce a mai rămas din el, se întindea pe vremuri până la malurile Vltavei şi a fost ridicat între anii 1360 şi 1362 atât spre a oferi protecţie noului centru luxos pe care dinastia de Luxemburg îl înălţa la Castelul Praghez (Hrad) f 10) în faţa duşmanilor externi, şi mai ales, împotriva propriului popor. Să nu uităm că în Evul Mediu foametea era un fapt obişnuit. Spre a cânta ochii regelui de vederea săracilor şi spre a-i ţine pe cerşetori departe de palatele aristocraţiei, Castelul Praghez (10) era apărat de Vltava şi de Podul Carol (5), pe care nu-l putea tiece orişicine. Ce se tăceau însă cu cei care veneau chiar de pe malul drept, chiar de la Hrad. Administraţia a găsit soluţia, construind acest zid ce proteja elita de zdrenţăroşii din afara oraşului, în plus, în zid s-au făcut găuri prin care înfometaţii primeau pâine şi pomeni de la aristocraţie: de aici denumirea atât de tristă de Zidul Foametei.

Ajunşi aici, în punctul cel mai înalt al Pragăi, putem admira cu uşurinţă cea mai frumoasă panoramă asupra oraşului. Cu coborâtul este mai uşor, deşi ai tentaţia să nu mai cobori, atât eşti de obosit! Dar jos vă aşteaptă o altă minune praghează: labirintul cu oglinzi. Acesta îţi

aduce aminte de copilărie: te poţi plimba în voie şi, deşi nu este mare, este foarte nostim. La sfârşit intrăm la sala oglinzilor deformante şi aici constatăm cât de imperfecţi suntem: ba avem corpul lung şi picioarele scurte, ba ca piticii de la circ, obezi, sau cu malformaţii ale membrelor, capul este când i ung, când scurt, aşa că în final, când ieşim, după o porţie bună de râs cu lacrimi, ne uităm unii la alţii şi ne gândim că tare urâţi mai eram.

Un pic de fugă şi suntem şi la labirintul de verdeaţă, unde te poţi rătăci chiar urmărind harta complicată, râzi că nu mai poţi ieşi şi te descoperi exact în faţa ieşirii, astfel că poţi spune „ce deştept sunt!"

Luăm din nou funicularul şi ne apropiem de o altă ţintă a drumului nostru: Palatul Vitba.

Cehia

Faima palatului provine de la splendida grădină barocă de pe dealurile Petfin din spatele castelului. Minunata grădină are un aspect ascensional sub formă de terase. Totul este făcut după un concept arhitectural magnific imaginat de František Maximilian Kanka, ce alături de doi colegi şi prieteni, pictorul Václav Vavrinec şi sculptorul Mathyas Bernard, a imaginat şi supravegheat lucrarea între 1718 – 1723 (cei ce vin acum în Praga vor avea bucuria de a vedea grădina renovată cu mari eforturi şi se vor bucura de aspectul splendid şi curat al Palatului Vrtba).

Grădina impresionează azi, ca şi acum două sute de ani, prin statuile splendide, cu veşminte fluturânde. Datorită spaţiului în urcare, dau senzaţia că îşi iau zborul, iar vastele terase dau o panoramă splendidă asupra întregii construcţii. Ne mai plimbăm un pic, ne bucurăm de aerul plăcut şi de statuile minunate, de fântânile „cu apă limpede şi frumos curgătoare", cum spune poetul.

Şi gata! Ne ajunge, e timpul să mergem la masă şi la culcare, căci şi mâine avem program şi cine ştie ce mai vedem frumos prin plimbările noastre…

Traseul zilei a III-a

Piaţa Republicii (1) – Piaţa Oraşului Vechi (4) – Sinagoga Nouă şi cea Veche (14), (15) – Teatrul Naţional (16) – Piaţa Carol (17) – Fortăreaţa Vvăehrad (18) – Muzeul Naţional (19)

Este din nou dimineaţă şi vremea este frumoasă. Avem o zi numai bună pentru plimbare, dar şi pentru niscavai târguieli, căci acasă ne aşteaptă rudele cu daruri din vizitele noastre cosmopolite şi

nu vrem să zică, Doamne fereşte, că suntem zgârciţi.

Din Piaţa Republicii (1), unde am ajuns în prima zi, o luăm pe sub Turnul Pulberăriei (2), pe strada Celetnă (Brutăriei) şi ajungem la Piaţa Staromestske (4), la Orologiul cu apă. Ajunşi aici, pornim pe strada Paris, numită Panzska, mergem preţ

Traseu/ *zilei a III-a*

Harta traseului zilei a III-a de 10 minute şi am ajuns la Cartierul Evreiesc. Aici evreii, comercianţi cum îi ştim, au de vânzare de toate: cutii de lemn frumos sculptate pentru bijuterii, cristaluri, brelocuri, genţi. La prima vedere, preţul nu se negociază, dar pentru clienţii decişi să cumpere, aşa cum suntem noi, situaţia se schimbă. Privirea-mi este atrasă de o cutie din lemn, sculptată, cu inserţii metalice, căptuşită cu catifea roşie. Vânzătoarea îmi citeşte pe faţă regretul că nu am suficienţi bani pentru preţul cerut de ea şi mă întreabă cât ofer. Cum eu am o idee despre valoarea cutiei în România şi cum diferenţa nu este prea mare, cădem de acord: acum cutia este a mea.

Alături este un magazin de parfumuri Rossmann, firmă pe care am văzut-o şi în Ungaria, la Budapesta, aşa că am curaj să intru. Aici găsesc, pentru cadouri, creme de faţă cu Aloe Vera şi coenzi-mă Q10, ingrediente la modă în cosmetică, săpunuri cu aromă de fructe, parfumuri bărbăteşti cu miros exotic. Cumpăr din toate, gândindu-mă la bucuria de pe faţa rudelor şi prietenilor.

În stânga magazinului se află strada U Stafeho Hrbitova, cu Sinagoga din Oraşul Vechi (Staronovă Synagoga) (14), construcţie

Cehia gotică datând din secolul al XIII-lea. Este monumentul cel mai remarcabil al Ghetoului Praghez, având în vecinătate vechiul cimitir în stil renascentist şi baroc. Ghetoul Praghez a păstrat din vechiul aşezământ şapte sinagogi, Primăria Evreiască şi Vechiul Cimitir Evreiesc, cel mai important din Europa.

Aceste şapte sinagogi sunt: Sinagoga Klatis, din 1680, având un muzeu al tradiţiilor şi obiceiurilor evreieşti, Sinagoga Spaniolă, cu istoria evreilor de la emancipare până în prezent, Sinagoga Pinkas, fondată în 1475 – astăzi Memorial al Victimelor Nazismului, Sinagoga Maiscl, unde afli istoria evreilor în Boemia şi Moravia, fosta Sală de ceremonii, cu tradiţiile şi obiceiurile evreilor, Sinagoga Jubiliară, cea mai recentă şi spaţioasă sinagogă din Praga, Vechiul Cimitir Evreiesc, cu mormântul Rabinului Low, Vechea-Noua Sinagogă (15), din secolul

al XIII-lea, în stil gotic.

Cu tramvaiele 17 sau 54 luate de aici, mergem pe malul Vitavei, pe bulevardul Ra inovo, trecem pe lângă Teatrul Naţional (Nârodni divadlo) (16), construcţie neorenascentistă ridicată după planurile lui J. Zitek între anii 1868 – 1881 şi reconstituită după un devastator incendiu, printr-o colectă naţională, cum a fost la noi prin aceeaşi perioadă, „Daţi un leu pentru Ateneul", de către arhitectul Josef Schultz, între 1881 – 1883, şi coborâm la intersecţia cu strada Svobodova.

Ne continuăm drumul pe strada Rasinovo, trecem pe sub podul de cale ferată, pe strada Libusina şi ajungem ia Vyšehrad (18), una dintre destinaţiile ce nu trebuie omisă de pe harta Pragăi. Fortăreaţa a fost ridicată la mijlocul secolului al X-lea şi, potrivit vechilor legende, castelul a fost cel mai vechi aşezământ al nobililor cehi, dintre care amintim în mod special de legendara prinţesă Libuse şi primii prinţi Přemyslid.

Principele Vlatistav al II-lea şi urmaşii lui au construit aici, în secolul al XI-lea şi prima jumătate a secolului al XII-lea, numeroase părţi ale castelului. În urma asediului husit din 1420, cetatea a fost distrusă. A fost rapid reconstruită, mai impozantă şi mai frumoasă (deşi a fost vătămată în perioada războiului de 30 de ani, când multe dintre monumentele istorice din zonă, de mai

Traseul zilei a III-a 39

mare vechime, au fost distruse), astfel că în 1654, VySehradul (18), devenind o cetate puternică, a fost inclus în sistemul de apărare al Pragăi. Tot de atunci datează şi actualele porţi de acces Tabor şi Leopold. Cea mai veche clădire din ansamblul arhitectonic este rotonda Sfântul Martin, ridicată în stil roman în secolul al XI-lea. Clădire simplă, circulară şi extrem de mică, dar cu ziduri groase ca de cetate.

În acelaşi ansamblu arhitectonic se mai află şi Biserica Sfinţii Petru şi Pavel, reclădită în stil neogotic la sfârşitul secolului al XIX-lea, având în vecinătate parcul şi cimitirul cu mormintele celor mai faimoşi reprezentanţi ai culturii cehe – Cimitirul Slavin. Cimitirul îşi are prezenta formă din 1869 şi este unul dintre cele mai importante cimitire din Praga, datând din 1260. Motoul cimitirului Slavin, gravat în piatră, este: „Prin moarte ei încă mai vorbesc". Mai mult de 600 de personalităţi ale culturii cehe au aici locul de odihnă: compozitorii

Bedfich Smetana şi Antonin Dvorâk, pictorul Aifons Mucha, scriitorul şi dramaturgul Karel Čapek, laureaiul premiului Nobel Jaroslav Heyrovsky şi mulţi alţii, ale căror nume au reuşit să învingă uitarea.

Din partea de sud-est a fortificaţiei, de pe vârful zidurilor de apărare cu o înălţime apreciabilă, se deschide o frumoasă panoramă a oraşului. Astăzi, fosta fortificaţie, altă dată închinată zeilor războiului, slujeşte numai artelor, copiilor şi îndrăgostiţilor. Artelor, deoarece în centrul incintei un frumos donjon este destinat expoziţiilor tinerilor artişti aflaţi în căutarea afirmării. Copiilor, deoarece aerul curat, verdeaţa şi liniştea locului atrag micuţii ce vin însoţiţi de părinţi. Asediul modern nu mai include, ca pe vremuri, lănci şi berbece, ci doar sute de cărucioare ce intră triumfătoare pe porţile cetăţii, în final, vin îndrăgostiţii, mândri, ca toţi tinerii praghezi, să îşi arate sentimentele, nesfnndu-se de atingeri tandre şi săruturi pasionale. La urma urmei, şi miile de copii ce se plimbă pe aici trebuie să apară de undeva, noi aşa?

Ne întoarcem pe Libusina, Unislavova, Slavojova, Ciklova până la linia de metrou C şi luăm metroul până la staţia Muzeum. Ajunşi aici, profităm de ocazie să dăm o raită prin Piaţa Carol (Karlovo

Cehia

Namesti) (17), a doua ca mărime în Praga. Aici vă puteţi bucura de priveliştea oferită de un parc splendid sau de un magazin de fotografii ce pune în vitrină chipul lui Hminescu, imortalizat aici, la trecerea sa prin Praga.

Pornim mai departe pe traseul nostru. Coborâm pentru a vizita Muzeul Naţional (Nârodni Muzcum) (19), situat în minunata Piaţă Wenceslas, construcţie în stil neorenascentist, ridicată între anii 1885 – 1890, după proiectul arhitectului J. Schulz. Nu putem rezista tentaţiei de a cia un ocol zonei, deoarece ghidurile turistice susţin că aici este cea mai mare piaţă din Praga şi a doua ca mărime după Champs-FJysees din Paris. Nu ştim dacă este adevărat, dar zona străluceşte prin sutele de magazine de bijuterii, case de schimb, hoteluri, fast-food-uri. Te afli, ca în anticul Babilon, într-un loc unde totul se vinde şi se cumpără într-o hărmălaie extraordinară. Este locul de întâlnire cel mai cunoscut pentru praghezi. Ceea ce este pentru noi ceasul de la Universitate este pentru ei statuia sfinţilor patroni ai Cehiei din Piaţa Wenceslas. Ei spun simplu: „La statuie!" şi, deşi în Praga sunt sute de statui, toţi ştiu despre ce vorbeşti Aşa că să nu vă mire nebunia din această piaţa. De altfel.

Teatrul Naţional (18), est (edificiul fiind construit f pe ce reprezintă sufletul praghez

Praga în opt *denumiri* dacă aţi petrecut deja trei zile în Fraga, nimic din acest oraş nu vă mai miră.

De aici însă puteţi porni la o nouă partidă de cumpărături. Cum mergeţi pe dreapta, găsiţi uriaşul magazin Tesco, iar puţin mai departe Carrefour-ul, cunoscut nouă şi în România, unde găsiţi, ca în orice hypertnarket, un adevărat paradis întins pe patru etaje, de unde vă puteţi îmbrăca sau cumpăra produse alimentare.

Aici circuitul nostru turistic de trei zile ia sfârşit, nu fiindcă nu am mai avea ce vizita, ci fiindcă la ora 23 ne pleacă trenul spre Bucureşti. Mai avem de făcut ultimele târguieli, aşa că trecem pe la magazinul Tesco, aflat pe bulevardul Nărodni 63 – 26. Tot acolo mâncăm, la una dintre cofetăriile de pe bulevard, patru prăjituri delicioase, proaspete, cu ingrediente naturale, dar cu preţuri mici, şi bem un suc de mere natural şi o cafea cu frişca.

Case memoriale, biserici minunate, teatre vechi sau noi, icstaurante, taverne, fast-food-uri, cofetării cu alte specialităţi decât cele gustate ne aşteaptă pentru o altă vizita.

PRAGA ÎN OPT DENUMIRI

De-a lungul timpului, matematicieni, filosofi, oameni de artă sau călători, văzând minunatul oraş, au încercat să-i definească în câteva cuvinte frumuseţea. Aşa au apărut:

Praga de Piatră – aşa cum a denumit-o comerciantul ibrahim Jbn Iacob.

Praga Tocius Bohenriae Domina – Praga, stăpână a întregii Boemii – aşa cum a denumit-o la 1119 celebrul cronicar ceh Cosma.

Praga Mater Urbium – Praga, mama tuturor oraşelor.

Praga Capul Regnî – Praga, început al Imperiului – denumire dară în Evul Mediu de către Jan Pasek al Vrat; aceste cuvinte au fost înscrise în 1518 pe primăria din vechiul oraş.

Praga – Oraşul de aur.

Praga celor 100 de turnuri – aşa cum a fost denumită la începutul secolului al X-lea de către scriitorul Josef Hormazer, când matematicianul şi filosoful Bernardo Bolzano a numărat pentru prima oară turnurile din oraş şi a ajuns la 103, fără a le socoti pe

Cehia cele ale caselor particulare, în acea vreme numărul tuturor turnurilor din Praga fund peste 500.

Praga, inima Europei – Praga este situată în centrul Europei, iar paralela 50 este marcată pe pământul din faţa pieţei Oraşului Vechi.

Praga, Roma Nordului – dacă Roma este Oraşul celor şapte coline, Praga este Oraşul celor nouă coline: Letna, Vitkov, Opys, Vetrov, Skalka, Emauzy, Karlov, Vyšehrad şi cea mai mare, Petfân.

Oricum l-ai numi, oraşul Praga este atât de deosebit, de plin de culoare şi artă, încât este el însuşi un muzeu în aer liber. Fiecare stradă pe care păşeşti, fiecare casă pe lângă care treci au istoria lor şi într-un loc în care veacurile au lăsat amprente atât de pline de simţire şi artă, trecerea noastră pare o clipă într-un ocean de creaţie.

Înconjuraţi de atâta perfecţiune, fără clădiri de sticlă care nu spun nimic, fără picturi fără chip, negre sau cu vopsea aruncată aiurea pe o pânză care suportă urâtul şi diformul, fără sculpturi fără sens care lasă imaginaţia să zburde fără a ajunge la o concluzie, fără muzică lipsită de muzicalitate, mă simt bine, mă simt normal, şi îmi dau seama că viaţa praghezilor este liniştită şi frumoasă tocmai fiindcă păstrează normalitatea, muzicalitatea, perfecţiunea, lucruri pe care noi le-am distrus şi am lăsat loc urâtului, anormalului şi imperfecţiunii în viaţa noastră, ridicându-le chiar la rang de artă.

CE AR MAI Fi DE VĂZUT

Nu prea mult, dar totuşi vă recomandăm Casa lui Mozart, locuinţa marelui geniu, de la Praga (pe strada Bertramka), unde compozitorul a locuit alături de soţii Dusek, compozitori cehi, şi unde el a compus între anii 1787 şi 1791 celebra sa operă „Don Giovanni”. Străduţele înconjurătoare sunt azi liniştite şi pline de farmec, dar pe atunci casa se afla la periferie şi era situată într-o zonă destul de rău famată, de unde compozitorul s-a inspirat pentru multe dintre personajele sale obraznice, dar vesele şi cu limba plină de cuvinte cu tâlc.

Ce *ar mai fi de văzut 43*

Probabil că fără atmosfera sprinţara şi fermecătoare a Pragăi, Don Giovannî nu ar fi fost atât de fericit şi vesel…

Vă mai recomandăm un drum scurt până la modernul Centru de Conferinţe al Pragăi, locul de desfăşurare al *summit-ului* NATO unde România a fost, în final, acceptată în Alianţa Nord-Atlantică, un adevărat exemplu de arhitectură modernă demnă de secolul al XXI-lea.

Apoi o vizită la Na Slovanech (Mănăstirea Slavonă). Aflată în reparaţii în ultimii doi ani, este acum deja renovată, plină de sculpturi

şi picturi renascentiste, vastă şi în acelaşi timp sobră. Clădită de regele Carol al IV-lea în 1347, mănăstirea a devenit rapid un centru al mişcării husite. Aici s-a pictat spiendida lucrare „Răstignirea din Emmaus" şi tot aici a fost adăpostit o parte a „Evangheliarului slavon". Clădirea a suferit lucrări extensive de renovare, aşa că, ajungând acolo vă veţi putea bucura de imaginea unei străvechi mănăstiri îmbrăcată în haine noi.

Vă veţi minuna probabil, ca şi mine, dacă ajungeţi acolo, de ce chiliile sunt ocupate toate de firme, unele de mare prestigiu. Preotul mi-a răspuns că astfel mănăstirea obţine mai uşor fonduri şi în acelaşi timp conştientizează conducerea firmelor de necesitatea implicării umanitare şi îi apropie pe angajaţii acestora de credinţă.

Nu prea rău planul, trebuie să mărturisesc…

Alte repere care nu ar trebui evitate mai sunt: Cartierul maltez, aflat alături de Podul Carol (5), în imediata vecinătate a centrului istoric. Zona malteză vă oferă mai multe puncte interesante: Columna malteză, înălţată în cinstea victoriei din 1566 a cavalerilor în faţa puternicei armate otomane; Basilica malteză (fondată în 1158 de către regele Vladislav I-ul) dedicată clericilor şi călugărilor militari ai ordinului, ce soseau la Praga spre a participa la lupta antiotomană a dinastiei de Habsburg. Cartierul, ce beneficia de scutiri de taxe pentru slujba militară prestată, este plin de locuinţe luxoase, curtea cavalerilor, sala de întruniri, palatul marelui maestru al ordinului (comanderia ioanită), toate

Cehia clădiri cu o arhitectură mediteraneană, ce se încadrează armonios în ansamblul oraşului.

Apoi paşii ar trebui să vă poarte şi spre a doua piaţă ca dimensiuni din Praga (dar, după părerea mea, cea mai frumoasă), Piaţa Carol (Karlovo Nâmesti) (17). Aici puteţi admira Primăria Oraşului Nou (Novo-mestskă radnice), veche din 1367, dar cu un aspect modern şi impunător. Parcul Primăriei este de o frumuseţe şi o

Mândrii cavaleri de Malta a «primit în culoare indescriptibile şi administrare din partea regilor Cehiei un merită un scurt popas pe cartier întreg în centrul căruia au ridicat o bancă, spre a-l admira, o biserică fastuoasă: Templul Maltez la numărul 402 se află

Casa Dr. Faust (Faustino dum), locul unde Necuratul a încercat vestitul pariu cu umanitatea: sufletul contra bucuriilor şi voluptăţilor vieţii. Experimentul s-a desfăşurat chiar în această piaţă şi a fost

ulterior imortalizat de marele poet german Goethe în lucrarea cu acelaşi nume. Dr. Faust a reuşit să învingă minciunile demonului şi astăzi casa lui stă mărturie a pariului câştigat de bine împotriva răului. Se spune că, din când în când, Necuratul mai trece prin zonă aşteptând un alt muşteriu, un alt pariu… Aveţi deci grijă!

În Parcul Primăriei se află Casa Dr. Faust, Casa este frumoasă, reconstituită în 1740 în stil baroc, şi sfinţită destul de des de proprietari. Pentru că Diavolul se mai plimbă uneori în această zonă.

Două ultime recomandări: nu ocoliţi cartierele obişnuite ale Pragăi, deoarece acolo găsiţi pulsând viaţa adevărată a Cehiei din

zilele noastre, în plus, afacerile bune se fac întotdeauna aici şi tot aici sunt concentrate şi micile restaurante familiale, unde bărbatul este patronul şi casierul, doamna găteşte, iar fiica îţi zâmbeşte în timp ce aduce bucatele aburinde. Aici toţi îi cunosc pe toţi, oamenii sunt veseli şi se poate încinge şi o discuţie, dacă găsiţi o a treia limbă comună.

În final, nu omiteţi o plimbare cu vaporaşul. Vltava este un râu rapid, mare, puternic, plin de ostroave unde vara muzica răsună până noaptea târziu, iar berea curge în halbe spre a ţine companie fripturilor de purcel cu dovleac (o specialitate cehă care merită gustată şi, după pricepere, şi copiată). Noaptea, oraşul luminat fantastic se dezvăluie cu o panoramă splendidă de pe bordul vaselor de croazieră, iar muzica de la bordul navelor te face să te crezi la Veneţia.

PALATELE ŞI GRĂDINILE PRAGĂI

Toate recomandările de până acum au fost făcute în ideea unei treceri de doar trei zile prin Fraga, timp în care să vedeţi cât mai mult; un pic de istorie, un pic de natură, puţină cultură şi ceva bun de gustat, căci dragostea trece prin stomac… Dar ce ne facem dacă turistul care a cumpărat ghidul are mai mult de trei zile de petrecut prin Praga? Ne vom face de râs, iar cititorul nostru, stăpânul nostru, va fi nemulţumit şi va bombăni.

Pentru cei care vor reveni în Praga şi pentru care timpul nu este o problemă, am pregătit un capitol în care sunt descrise câteva destinaţii mai rare, la care turistul grăbit nu are acces şi *nu se* poate bucura de cele câteva dintre bijuteriile pragheze ascunse ochiului muritorului de rând, păstrate de cehi doar pentru ei. Acum noi le smulgem aceste secrete şi vi le dezvăluim.

Primul dintre aceste locuri deosebite este Sala jocului cu mingea din complexul de la Hrad (Castelul Praghez) (10). Ghizii nu o să vă ducă pe acolo şi doar noi vă spunem ce minunăţii puteţi vedea. Sala jocului cu mingea este de fapt un castel destinat plăcerilor familiei imperiale, ridicat la 1560 de Ferdinand de Habsburg

Cehia şi destinat să adăpostească cele mai rare plante. Aici cresc arbuşti de la tropice, palmieri, cocotieri, un adevărat peisaj de junglă, alături de florile diafane ale Americii de Sud, liane, plante otrăvitoare (gurile rele spun că de aici se aprovizionau vrăjitorii pentru otrăvurile ce făcuseră casa de Habsburg faimoasă în epocă). Tot aici vă sfătuim să nu pierdeţi colecţia de lalele. În secolul al XVI-lea, datorită rarităţii, laleaua ajunsese să coste până la 50 de florini firul (3.500 de dolari, în zilele noastre) şi atunci grădinarii praghezi au învăţat să fabrice lalele de diferite culori, expunându-le la soare spre a le colora. De altfel, aici s-a născut pentru prima oară laleaua neagră, căreia Alexandre Dumas-fml i-a dedicat o lucrare.

Odată ieşiţi din această grădină botanică regală, puteţi admira Curtea cu lei, unde odinioară erau aduse, pentru bucuria împăratului, diverse animale: lei, pantere, hiene, tigri, cele mai exotice animale posibile. Din nefericire, atât grădina imperială, cât şi Sala jocului cu mingea au fost grav distruse de-a lungul timpului, în secolul al XVIII-lea, francezii au tăiat toţi arborii grădinii, apoi aceasta a fost reconstituită în maniera engleză, populară atunci, dar mult mai severă. Mai târziu, au venit comuniştii care au preluat complexul ca vilă prezidenţială (ceea ce spune ceva despre frumuseţea locurilor), dar l-au urâţit montând o stea şi un muncitor, realizate în stilul realismului socialist, ce se potriveau cu aspectul palatului ca nuca în perete. Din fericire, după 1990 zona a devenit din nou liberă accesului public, dar ghizii de factură veche încă o ocolesc cu teamă, amintindu-şi de vremurile comuniste, când o trecere pe aici se solda cu ani de temniţă.

Acum vă puteţi plimba liniştit pe aleile imperiale şi, credeţi-ne, este o imagine ce nu trebuie pierdută.

Tot în zonă, în Piaţa Loretânskă, la numărul 173, vă va atrage atenţia o casă veche cu doar trei etaje, dar cu nenumărate motive geometrice pictate pe faţadă, cu picturi de sfinţi şi stema oraşului Hradčany. Clădirea adăpostea primăria oraşului Hradčany, înainte ca acesta să fie înghiţit de Praga şi să devină, cum este astăzi, doar

un cartier între atâtea altele. Clădirea impune în primul rând prin porţile de lemn masive, ce aduc aminte de momentele când primăria devenea fortăreaţă, iar acele porţi erau menite a rezista unui lung asediu. Aspectul interior este şi el rustic şi militar: săli largi, mobilier masiv, armuri, găuri pentru tunuri. Văzând cât de pregătită pentru un asalt este această clădire, te gândeşti că pe vremuri oamenii probabil erau cam insistenţi când veneau cu cereri şi pentru aprobări la primărie, de era nevoie de atâtea arme…

Alături se află palatul de marmură albă Thun. Deşi aspectul exterior este splendid, ai impresia că a nins în plină vară, iar albul pur şi simplu de orbeşte, înăuntru nu se găseşte nimic impresionant, aşa că vă sfătuim să aruncaţi doar o privire şi să porniţi mai departe. Lângă Hrad (Castelul Praghez) (10), se află, ascuns între păduri, cel de al doilea castel ca mărime după el, Wallenstein. A fost construit după 1620, în timpul Războiului de 30 de ani, de către cuceritorul Pragăi, generalul Albrecht von Wallenstein. Cum după cucerirea oraşului a fost instaurat un regim de teroare, execuţii şi confiscări, Wallenstein a profitat de ocazie şi timp de şapte ani (1623 – 1630) tot oraşul a trebuit să îşi aducă obolul la construirea palatului învingătorului.

Fericit de capturarea rapidă a oraşului, împăratul Ferdinand i-a oferit lui Wallenstein, om de o condiţie modestă de altfel, titlurile de prinţ şi duce şi drepturi de viaţă şi de moarte asupra întregului oraş, astfel că el a confiscat şi a distrus 23 de case, 3 grădini particulare şi o parte a zidului de apărare al cetăţii, spre a-şi putea înălţa palatul visurilor sale. Într-adevăr, Palatul Walâenstein dă măsura dorinţelor de putere şi stăpânire ale proprietarului său şi i-a şi atras şi moartea, deoarece, observând măreţia palatului, împăratul de la Viena a înţeles că generalul are obiective mult mai ambiţioase decât acela de a fi un simplu general al său. Ca atare, a luat decizia execuţiei acestuia şi într-o zi de noiembrie a anului 1628, soldaţii împăratului au intrat în camera generalului, l-au surprins dezarmat şi l-au executat, apoi i-au aruncat trupul pe fereastră. Ceea ce este clădit pe ruina şi pe suferinţa a mii de oameni, cum fusese gloria şi palatul lui Wallenstein, nu poate să dureze prea mult. A fost dovedit încă o dată!

Cehia

Cu toate acestea, palatul este şi astăzi una dintre cele mai frumoase clădiri pragheze, la construcţia căruia au contribuit Giovanni Pieroni, Baccio Bianco, Andrea Speza, Nicolo Sebregondi, toţi celebri

arhitecţi ai Renaşterii, care au ştiut să-l transforme într-o adevărată capodoperă de artă. Astăzi, palatul adăposteşte Senatul Cehiei, dar spaţiile interne şi mai ales splendida grădină sunt deschise publicului.

Apropo de grădini, în vecinătatea Palatului Wallenstein se găseşte Palatul Lebedour (Ledebursky Palâc), construcţie renascentistă, ce grupează mai multor corpuri. Acestea sunt unite printr-una dintre cele mai frumoase grădini ale oraşului: Lebedour. Aici se concentrează cele mai frumoase poveşti de dragoste ale Pragăi. În secolul al XÂX-lea, grădina era locul preferat de întâlnire al doamnelor din înalta societate. Grădina a văzut, de-a lungul timpului, primiri regale şi mai ales logodne celebre. Familiile de vază stabileau întâlnirea tinerilor ce urmau a se căsători aici, în grădină se făceau schimbul de inele şi jurămintele, şi tot aici se primeau felicitările. Zona pare de altfel un colţişor de rai lăsat special de Dumnezeu pentru fericirea muritorilor. Contribuie la această impresie vecinătatea albă a palatului şi arborii splendid decupaţi, de un verde crud ce contrastează plăcut cu fundalul alb. Încă un amănunt: grădina Lebedour este cel mai însorit loc din Praga, unde parcă şi în zilele cele mai întunecoase soarele găseşte o cale de a se strecura. Accesul în grădină se face pe o scară dublă, înconjurată de statui renascentiste şi de fântâni pline de apă cristalină, tăiate în formă de stea.

Tot în apropiere găsiţi Palatul Clam Gallas (Clam Gallasuv Palâc), în Piaţa Sf. Mariânske. Aici se găsea Biserica Fecioara Maria, care la jumătatea secolului al XVIII-lea a căzut pradă flăcărilor, în locul ei înălţându-se cel mai frumos palat baroc al Pragăi.

Palatul Clam Gallas a fost ridicat între anii 1715 – 1730, în perioada în care Praga devenea un fief al dinastiei de Habsburg. Nenumăraţi nobili vienezi primeau aici concesiuni, terenuri şi funcţii, spre a întări elita cehă, mai puţin iubitoare a casei de Habsburg. Castelul Clam făcea parte tocmai din această categorie de construcţii destinate noii elite pro-habsburgice şi a fost înălţat pe model vienez de

către arhitectul Jan Bernard Fischer. În spiritul credinţei fervente austriece, arhitectul a decorat palatul cu o frumoasă frescă (unică în Fraga) reprezentând Adorarea Fecioarei, operă a pictorului italian Carlo Carlone, reprezentant al Contrareformei în pictură şi unul dintre cei mai bine cotaţi pictori ai timpului.

După ce nobilii vienezi şi-au îndeplinit obligaţiile către

Dumnezeu, au putut să îşi impună şi gusturile proprii în amenajarea palatului. Aceste gusturi au însemnat decoraţii somptuoase cu figuri uriaşe de atlanţi bărboşi, înarmaţi până în dinţi, ce dau un aer războinic intrării. Apoi, în interior, gustul clasic îşi spune din nou cuvântul prin atriul larg, tipic roman, cu sculpturi şi coloane masive şi portaluri, printre cele mai celebre fiind creaţia sculptorului ceh Mathyas Bernard Braun. Palatul merită vizitat şi datorită poziţiei centrale (vizavi de Biserica Sf. Nicolae). Este uşor de observat prin portalul masiv şi poarta de lemn strălucitor înconjurată de figurile chinuite ale patru sclavi ce susţin zona intrării şi blazonul familiei Clam. Puteţi să intraţi cu curaj, veţi avea ce admira, în aripa dreaptă a palatului este găzduit cel mai celebru magazin praghez de muzică clasică (imposibil să nu-l observaţi, deoarece în fiecare dimineaţă, la ora 10 din local încep să se reverse în stradă acordurile muzicii clasice), în mod sigur veţi găsi ceva pe acolo, care să vă bucure sufletul şi să vă uşureze buzunarele (atenţie: magazin celebru, reclamă pe măsură, poziţie bună şi preţuri mai mari cu circa 25% faţă de restul oraşului!).

Nu putem să trecem mai departe fără a vă sfătui să descoperiţi Praga expoziţiilor şi a muzeelor, cel mai bine reprezentată de Palatul Troia. Aici pot fi vizitate diverse expoziţii itinerante de pictură, precum şi expoziţia permanentă de pictură de secol al XIX-lea. Construită de un alt nobil vienez, Earl Sternberg, clădirea cuprinde un tezaur de preţioase picturi baroce realizate, caz rar în Praga, de un artist francez, Jean Baptiste Mathey. Picturile sale sunt considerate de cunoscători drept „incredibil de bogate". Alături de el şi-au exersat talentul Marchetti şi fraţii Godyn. Cea mai celebră lucrare îl reprezintă pe Achile în luptă, conducând o caretă cu cai în goană spre liniile troiene.

Cehia

Particularitatea tabloului constă în faptul că ai senzaţia că ochii lui Achile te urmăresc. O legendă (pe care ghizii o repetă cu drag vizitatorului) spune că cei găzduiţi în această încăpere nu puteau dormi în timpul nopţii din cauza impresiei zguduitoare că vor fi călcaţi de cai şi cereau gazdei să le permită să doarmă în alte camere, mai paşnice.

Grădina palatului cuprinde statui splendid realizate ale zeilor Antichităţii în ipostazele cele mai celebre: Ares şi Afrodita prinşi în adulter de Hefaistos; soţul Afroditei; Palas Athena, zeiţa înţelepciunii,

ieşind din creştetul tatălui său Zeus; răpirea Persefonei de către Hades; Cupidon săgetând pieptul zeilor şi al muritorilor etc. Ai impresia că toate zeităţile au părăsit Grecia şi au găsit refugiul la Praga, transformând Palatul Troia într-un îndepărtat munte Olimp.

Înainte de a porni spre Praga, am fost încântat de una dintre broşurile turistice care descria minunăţiile arhitecturii pragheze. Am aflat la ce să ne aşteptăm o dată ce intrăm în capitala bunului-gust, că zona oraşului ce nu trebuie dispreţuită, ci căutată şi

Dacă vă plac picturile baroce, nu ocoliţi Palatul Treia

Paiaţele şi grădinile Pragăi 51

admirată, este Praga secolului al XX-lea, cu palatele şi edificiile ridicate după 1918, Am aflat astfel că vom avea ocazia să admirăm noile tendinţe arhitecturale şi mai ales că ne vom putea delecta în doar câţiva kilometri cu clădiri în stil Art Nouveau, modernism, cubism, neoclasicism, funcţionalism, rondocubism. Plimbându-ne prin Praga, le-am descoperit şi noi. Chiar în inima oraşului, în piaţa pe care am ales-o a constitui începutul fiecărei zile de descoperire a Pragăi (Piaţa Republicii), găsim deja prima clădire: Casa Municipală (3).

În Casa Municipală (3) găsiţi una dintre cele mai luxoase săli de concerte pragheze. Seara, în zonă încep să apară personaje îmbrăcate de epocă, în stilul secolului al XVIII-lea, care vă îmbie să intraţi la diversele concerte ce au loc în sală.

Clădirea a reprezentat, încă din ultimii ani ai Imperiului Austro-ungar, simbolul aspiraţiilor cehe către independenţă şi prestigiu. Simbolul unei mândrii regăsite, clădirea este o îmbinare stranie de stiluri: neorenascentist, neobaroc, cu influenţe franceze. Este fermecătoare capacitatea arhitecţilor de a integra construcţia nouă în ansamblul medieval, astfel încât azi mulţi turişti sunt ferm convinşi că această clădire este una dintre creaţiile secolelor de glorie XV-XVI şi o receptează ca atare, neştiind că, în fond, tânăra construcţie datează din 1890. În interior găsiţi una dintre cele mai luxoase săli de concerte pragheze: Sala Smetana. Lucru interesant, sala de concerte a fost terminată înaintea clădirii ce o adăposteşte, practic clădirea fiind concepută drept o manta protectoare peste această minune a acusticii şi arhitecturii. Turistul obişnuit nu are nicio şansă să rateze vizitarea ei, deoarece spre orele 19 zona începe să roiască de personaje de epocă, pe stilul secolului al XVIII-lea, cu peruci pudrate, mănuşi, vestoane etc., ce coboară galant din călești, spre a vă oferi invitaţii la

concertul zilei, înăuntru te simţi precum la Concertul de An Nou de la Viena: lume bună, fracuri, smochinguri sau costume de 5.000 de dolari bucata, ţigări fine, doamne elegante. Spectacol pe scenă, spectacol în sală şi zău că nu ştiu care este mai fermecător…

Cehia f V l fi

O amintire personală se leagă de unul dintre personajele care răspândeau invitaţii la concert. În costumul bine întreţinut, specific unui nobil din timpul Mariei Tereza, am văzut un negru cu o perucă caraghioasă. Faţa îi era pudrată în alb, ceea ce dădea chipului o tentă şi amuzantă aşa, era îmbrăcat în costumul de epocă pe care aveai impresia că-l va rupe în orice moment… Nu ştiai dacă să râzi sau să plângi de bietul personaj, iar înmânarea invitaţiei însoţită de câteva cuvinte rostite cu o voce baritonală, de pe malurile Nigerului, parcă punea capac.

Fără a fi unul din palatele cele mai reuşite, Palatul Lucerna este beneficiarul magiei care îl înconjoară pe fostul preşedinte ceh Václav Havel şi niciun ghid nu o să-ţi permită să părăseşti Praga fără să fi intrat şi să-l fi admirat şi fără să guşti ceva în restaurantele de aici. Ce legătură are un palat cu Havel vă veţi întreba, nelămuriţi ca şi mine?

Vă veţi lămuri abia în momentul în care, ajunşi în faţa palatului, ghidul sau orice ceh aflat prin apropiere vă va arăta cu mândrie şi o faţă radioasă o placă mare pe care scrie că această clădire a fost construită de Havel.

„Preşedintele ştie să construiască clădiri?", am întrebat eu şocat, crezând că am descoperit o nouă calitate a lui Havel, cea de arhitect. Nu, este vorba de bunicul preşedintelui. Aha, m-am luminat eu, bunicul preşedintelui…

Dacă tot am ajuns aici, să aruncăm un ochi la ce a făcut „Bătrânul" Havel. Găsim înăuntru un adevărat palat-oraş, cu cinematograf, restaurant şi un pasaj care face legătura cu două străzi, dar şi cu alte palate din zonă.

O adevărată minune însă (cel puţin pe gustul nostru) este Palatul Koruna, splendidă clădire ce domină o parte din Vâclavske Nâmesti (Piaţa Wenceslas). Clădirea evidenţiază astăzi prin ferestrele enorme tip, prin cele trei etaje uriaşe şi prin feroneria îndrăzneaţă. Remarcabil este grupul sculptural impresionant realizat de Vojtec Sucharda. Sculptorul a realizat o rotondă uriaşă, masivă, cu creneluri şi aspect de cetate, cu o coroană simplă, în valuri, păzită de statui

reprezentând doi bărbaţi şi o femeie

Palatele şi grădinile Pragă! înarmaţi cu două săbii enorme şi purtând coifuri monahaie şi haine lungi. Grupul reprezintă Boemia, Moravia şi Silezia, cele trei componente ale Cehiei, totul într-o aparenţă imperială romană de o simplitate emanând bun gust.

Clădirea este construită din cele mai moderne materiale ale timpului: granit, metal, sticlă şi scări de fier etc.

Dacă tot am ajuns să vorbim despre fier şi clădiri moderne, trebuie să discutăm despre câteva simboluri ale comunismului, slavă Domnului, destul de puţine în preafrumoasa Fragă, dar cu o istorie ce merită cunoscută, căci are un farmec aparte.

Prima este clădirea fostului Hotel International, acum Hotelul Inn din strada Kulova nr. 15.

Aspectul clădirii este dominat de dorinţa comuniştilor cehi de a copia cât mai multe elemente ale modelului comunist sovietic. De altfel, zona în care a fost ridicat hotelul era, în anii ’50, o zonă rezidenţială pentru ofiţerii şi spionii sovietici aflaţi în misiunea de a întări comunismul în nou-achiziţionată ţară. În speranţa de a îmbunătăţi performanţele guvernul cehoslovac, s-a hotărât să se clădească zona în stil sovietic.

Pentru români, pare o Casă a Scânteii, colorată maro şi mutată la Praga. În fond, ideea este aceeaşi: să dea un aer comun tuturor capitalelor comuniste, indiferent de specificul locului, de tradiţii şi originalitate, de altfel disprețuite de regimul comunist. Plimbându-vă prin zonă, aveţi ocazia să vă simţiţi ca la Ulan Bator, în inima Mongoliei, la Moscova, la Taşkent ori la Bucureşti, dacă vă este cumva dor.

Cu talentul lor comercial deosebit, cehii au înţeles că se pot face bani frumoşi dintr-un trecut urât, drept care au transformat locul într-un „ultim vestigiu al epocii comuniste”, cum scriu provocator pliantele turistice, invitându-vă să-l vizitaţi. La acest hotel au stat de-a lungul timpului toţi marii lideri comunişti şi spioni celebri ce porneau de aici spre Vestul „decadent”; tot aici se făceau schimburile între agenţii KGB-ului căzuţi în prizonierat şi cei de dincolo de cortina de fier, ai CIA-ului. Uneori, occidentalii erau atât de slăbiţi în urma tratamentelor aplicate în URSS, încât

Cehia mureau acolo fără ca schimbul să mai poată avea loc. De aceea, hotelul avea o reputaţie destul de sinistra şi oamenii KGR-ului

obişnuiau să glumească spunând că spionii vestici mureau din cauza serviciilor pl oaste ale hotelului, nu din cauza regimului la care fuseseră supuşi.

Pentru noi, românii, o importanţă o mai are şi hotelul botezat cu un nume trist pentru urechile noastre: Jalta, situat în Vădavske Nâmesti. Hotelul a fost înălţat de regimul comunist spre a sărbători victoria URSS la negocieri împotriva SUA şi a Marii Britanii, victorie în urma căreia a putut ocupa întreaga Europă de Est, de la Bucureşti la Praga. Hotelul este funcţional şi destul de bine construit, iar după 1990 a trecut printr-o masivă lucrare de modernizare şi renovare, ceea ce l-a făcut mult mai atrăgător pentru turişti. Impresionează încă balcoanele vălurite, arcadele masive, articulaţiile artistic realizate.

Continuăm să umblăm pe străzile Pragăi în căutarea unor noi minunăţii. De data aceasta nu vom mai porni în căutarea unor clădiri, ci a urmelor lăsate în oraş de cel mai bun arhitect ceh: Josip Plecnik. Lumea l-a descoperit târziu, în urma unei expoziţii de la Paris găzduire de Centrul Georges Pompidou în 1980, iar din acel moment numele lui Plecnik a devenit o legendă. Primele urme ale legendei le găsim în lucrările făcute de el în cadrul Palatului Praghez (Hrad) (10) după 1920. Deşi de origine slovenă, arhitectul va deveni unul dintre cei mai cunoscuţi cehi din lume. El a fost invitat în 1920 de preşedintele de atunci al Cehoslovaciei, Thomâs Gangue Masaryck, să refacă şi să modernizeze palatul prezidenţial.

Mâna lui sigură a adus în forma actuală cele trei grădini ale palatului (Na Baste, Na Valcch, Rajska) şi interioarele apartamentului prezidenţial, Sala Spaniolă, Librăria, Camera Femeilor ecc.

Problemele pe care le-a rezolvat au fost deosebit de dificile: diferenţe de nivel, diferenţe de etaj, respectarea spaţiilor şi vestigiilor istorice etc.

Lucrarea care i-a consolidat reputaţia, confirmându-i calităţile de arhitect inventiv, a fost clădirea Bisericii Prea Sfintei Inimi a

Domnului Nostru Iisus Hristos. Iniţial, pentru alegerea proiectului s-a recurs ia un concurs, dar lucrările primite nu au extaziat juriul, care a preferat să încredinţeze comanda lui josip Plecnitk. El a dedicat un an realizării ploiectului locaşului, iar rezultatul a meritat aşteptarea.

Clădirea aminteşte de construcţiile egiptene, prin dimensiunile enorme şi pl în aspectul alungit de hipogeu (mormânt egiptean). Este

constituită dintr-o navă urnea, masivă, cu ferestre înalte şi mici care nu permit intrarea luminii decât de la mijlocul zilei, cu frontoane moderne şi exaescenţe aurii pe pereţii de un mov ciudat, ce intră în frumos contrast cu albui registrului superior.

Vizitând biserica, înţelegi mai multe lucruri, în primul rând, că se pot depăşi barierele tradiţionale ale construcţiei locaşurilor sfinte, fără a fi, în mod paradoxal, în discrepanţă faţă de aspectul praghez, tipic medieval. Privită de pe zidurile Castelului Praghez (30), biserica iese la iveală imediat între restul clădirilor, copiind oarecum efectul piramidei din Paris. Merită să o vedeţi, iar pentru credinciosul ortodox tradiţional este o provocare, o lume ciudată ce merită evaluată şi admirată.

Celor care doresc să rămână cu o amintire deosebită a frumoasei Praga, le recomandăm să dea o raită prin galeriile de artă care ofeia amatorilor de artă tablouri rare şi obiecte din celebra sticlă de Boemia, a căror valoare deosebită şi recunoaştere universală le transformă nu doar în cadou! peifect. ci şi în obiecte decorative şi de prestigiu pe care le putem afişa cu mândrie.

Pentru a nu cădea victimă falsurilor ingenios executate şi spre a beneficia şi de piogramul de restituiie a taxei pe valoare adăugată, vă recomandam trei magazine din Praga: cel de pe strada Celetnă nr. 5, cel de pe Parizskă nr. 12 şi cel de pe Sirokă nr. 7, unde puteţi găsi candelabre şi lămpi de cristal (dacă daţi comandă puteţi cere şi candelabre de dimensiuni uriaşe), figurine de cristal, sticlă

Cehia gravată, sticlă modelată prin sablare cu nisip, cristal simplu, modern sculptat sau cristal prelucrat manual. Printre avantaje, putem enumera transportul gratuit până la hotel sau chiar până la domiciliu şi posibilitatea de a folosi cărţile de credit cu valabilitate internaţională.

Dacă doriţi să vă întoarceţi din Cehia cu instrumente muzicale precum piane (firma Petroff produce astfel! de piane din 1864 şi se laudă că produsele ei au ajuns în întreaga lume), veţi găsi aici o sumedenie de magazine de profil.

Dacă sunteţi fumător şi vă doriţi ceva care să vă aducă aminte de Praga, găsiţi zeci de magazine ce vă oferă pipe de diverse dimensiuni şi materiale (os, ceramică, lemn), tutun din toate colţurile lumii, accesorii, portţigarete (filigranate, de corn, argintate), ţigări şi ţigarete cu arome deosebite şi chiar havane originale cubaneze Cohiba,

din care trage din când în când şi celebrul Fidel Castro.

Marile magazine oferă turistului în căutare de suveniruri splendide obiecte unicat din ceramică pictată sau simplă, alb-negru sau policromă, de dimensiuni miniaturale sau uriaşe, dar întotdeauna lucrate manual de meşteri populari cunoscuţi, însoţite de certificate de originalitate, sau obiecte de preţ: inele, brăţări, cercei, lanţuri de aur, argint, platină în toate dimensiunile şi formele posibile, împodobite cu piatra preţioasă naţională a Cehiei, granatul de Boemia, cu străluciri roşiatice.

Aici găsiţi cele mai faimoase galerii de artă din Europa Centrală. Galeria „Luna" oferă tablouri, gravuri, statui, sticlă, bijuterii cu motive lunare realizate de cei mai celebri artişti ai zilelor noastre: Jaroslav Bartos, Tomas Bim, Joiana Kimlova, Vaclâv Kirul, Rudolf Riedibauch, Josef Palacek etc. Va stau Să dispoziţie uriaşe cataloage ce cuprind şi alte piese din operele acestora, pe care le puteţi comanda, în Galeria „Vlasta" găsiţi alte lucrări recente, de la bijuterii şi tablouri ale celei mai celebre artiste a momentului, Vlasta Wasserbauerova.

Găsiţi tot ce este mai frumos şi mai bun la Galeriile de Artă Plastică din Praga: picturi deosebit de frumoase ale pictorilor cehi contemporani, îndeosebi Alexandr Onishenko şi Alexei Terenin.

Praga *galeriilor de artă* dar şi sculpturi splendide. Deşi nu prea iubesc arta contemporană, trebuie să mărturisesc că vizita în această galerie mi-a dăruit momente plăcute şi neaşteptate. Am fost atât de plăcut impresionat, încât mi-a trecut prin minte câteva clipe să mă transform în pictor amator şi am găsit alături un magazin pentru cei cu asemenea înclinaţii: Magazinul de aur. Nu mai puţin de 1.000 de tipuri de pensule, clasate după dimensiuni şi calitatea părului, şi nenumărate culori realizate din produse naturale şi amestecate după reţetele marilor maeştri. M-am lămurit, prea greu pentru mine!

Rămânând în zona galeriilor de artă, pentru cei care apreciază lucrurile vechi şi de valoare, sunt de vizitat Art Praha, Antikva Nova şi Galeria „Pallas", unde găsiţi mobilă renascentistă renovată de experţii muzeelor şi lucrări ale maeştrilor clasici ai picturii şi sculpturii: J. Capeck, E. Filla, A. Justiz, E Muzika, F. Dritkol, J. John, A. Vesely. Puteţi nu numai cumpăra, ci şi vinde piese de valoare, tablouri, sculpturi, în condiţii de siguranţă financiară şi discreţie.

Ultima destinaţie pe care o recomandăm în Praga culturii, artei şi modernismului este vestitul Teatru Lanterna Magică, care foloseşte

tehnica secolului al XVIII-lea, cu jocuri de lumini, umbre şi cartoane decupate, spre a recrea pe un perete alb drame, poveşti, uneori chiar şi acte erotice. Artiştii secolului al XX-lea au preluat aceste procedee, oferind o combinaţie originală de film, balet şi lirică, toate concentrate în cinci spectacole ce au făcut înconjurul lumii, stârnind un entuziasm fără egal. Pe la Bucureşti nu au trecut şi se pare că preferă şi în anii viitori Parisul şi New York-ul, cu spectacolele: „Circul Minunilor" (creat în 1977), „Ulise – Odysseus" (1987), „Casanova" (1995), „Puzzle" (1996), „Capcana" (1999).

Sper că acum aveţi destule repere pentru a vă găsi singuri calea pe străzile Pragăi…

5 S

Cehia

PRAGA CULINARA

Dacă v-am convins deja că Praga este frumoasă, este vremea să aflaţi că ea este şi… „gustoasă". Bucătăria cehă are tot ce e mai bun, de la ciorbele acre ale estului şi stepei tuşeşti, până la supele grase ale Europei Centrale, dar şi berea blondă sau brună venită din vecinătatea germană. Cu un asemenea tablou şi amestec de arome, bunătăţi şi stiluri culinare, nu este de mirare că bucătăria de pe malurile Vltavei este renumită pentru savoarea şi ciudăţenia ei, iar o călătorie în Praga rară o vizită şi prin cratiţele cehilor este incompletă.

Pentru apetitive, un început cuminte cu o salată cu şuncă, măr şi maioneză nu ar strica, dar merge şi salată cu şuncă, paste făinoase, legume proaspete, iaurt, arome şi maioneză sau una cu boabe dulci de porumb, maioneză, legume şi şuncă. Credeţi sau nu, în Cehia găsiţi cel puţin 10 tipuri de salate-aperitiv proaspete şi delicioase aproape în orice loc. Pâinile le puteţi găsi calde şi rumene în orice magazin, dar alegerea sortimentului este dificilă: pâine cu mac, cu ceapă, cu cartofi, pâine cu seminţe de floarea-soarelui, susan, cu germeni de grâu etc.

Pentru cehi, berea este băutura preferată, A refuza invitaţia la o bere este o adevărată insultă

Praga *culinară 59*

Pe pâine ar merge şi puţină slăninuţă. La prima vedere, pare scăpată din incendiu, dar de fapt este doar foarte prăjită şi are un gust fraged de se topeşte în gură. Dacă vi se pare prea gras, puteţi încerca alte mezeluri sau caşcaval cu paprika, cu nuci sau simplu.

Dacă aţi învins apetitivul, este cazul să mergeţi cu vitejie mai

departe…

Spre a simţi gustul bunătăţilor cehe, vă sfătuim să nu părăsiţi Fraga fără a gusta friptura de vacă cu frişca. Cum? se va revolta stomacul dumneavoastră, frişca şi vită, ce mâncare mai este şi aceasta? Credeţi-ne, nu aveţi motive de îngrijorare: carnea de vită este bătută, apoi trecută prin fainã şi rumenită uşor în untură. Când este mai fragedă, i se alătură la fiert şi cartofi, mazăre, fasole verde, ca să-i dea dulceaţă, şi, după ce a luat şi aroma acestora, bucătarii de pe malurile Vltavei o mai pun la chin şi într-un sos de smântână şi o servesc fierbinte, iar deasupra îi pun frişca din belşug, care o catifelează. Toate acestea te fac să chemi repede în ajutor berea, iar ospătarul te întreabă doar dacă o vrei blondă sau brună, mare sau mică, căci dacă îi ceri altceva decât bere, rişti să fii luat de guler şi condus afară din restaurant ca unui ce nu cunoşti lucrurile bune ale vieţii. Berea poate fi: Pilsner-Urquell de 12 grade, Gambrinus, Radegast, Budweiser sau multe altele, deja cunoscute nouă.

Altă delicatesă a bucătăriei cehe este ciolanul de porc afumat (de dimensiuni enorme), care îţi este adus la masă pe un pat de varză călită (asta-i ca la noi acasă), dar vine şi surpriza, căci pâinea este făcută din cartofi, untură de porc şi carne afumată, de nu ştii din ce să guşti înainte: din ciolanul afumat sau din pâinea delicioasă.

Dacă vă imaginaţi că ştrudelul este doar cel de la Viena, iată că, ajungând la Praga aflaţi ceva nou: ştrudelul este aici servit cu o combinaţie de frişca şi vanilie, care îl parfumează şi-l frăgezeşte de mai ceri o porţie.

Că tot am ajuns la capitolul dulciuri, prăjiturile din Praga merită toate laudele din lume. Sunt cu spumă de căpşune, fragi, caise, toate bunătăţile pământului, iar frişca nu are nicio

legătură cu „spuma de bărbierit" care ornează multe dintre prăjiturile de la noi. Nici nu ştii pe care să o alegi mai întâi: pe cea cu alune, cafea instant, fructe sau cu vanilie? Vă spun eu: pe toate. Aici cofetarii au firmă şi blazon, unii fac această meserie din generaţie în generaţie, de câteva sute de ani şi au afişat cu mândrie anul când străbunii lor au făcut primele dulciuri întru delectarea oamenilor.

Printre cele mai bune enumerăm deliciosul Metodovnik, cu nuci glazurate în zahăr, şi prăjiturile cu cremă de caise sau cele cu fragi bune, bune de tot. Trebuie să avertizăm cititorul că nu toate cofetăriile

oferă acelaşi sortiment de prăjituri, ci, spre a atrage clientela, fiecare s-a specializat pe 10 – 14 tipuri de prăjituri pe care nu le găsiţi într-o uniformitate plictisitoare ca la noi. Fiecare cofetar le îmbunătăţeşte, inovează, mai adaugă ceva să fie mai cu moţ: de ciocolată, de migdale etc.

Vă sugerez să gustaţi prăjitura cu migdale, lăsând deoparte ideile preconcepute că migdalele sunt amare. Aflaţi acum că migdalele sunt dulci şi aromate, însă doar la Praga. Bune sunt şi îngheţatele de zmeură, caise, pepene, nuci, alune, fistic, vişine, cireşe amare, toate naturale, foarte aromate şi au spre delectare bucăţi de fructe mărunţite. Să mai adăugăm la lista deserturilor şi delicioasele napolitane Kolonâda şi considerate cu mândrie de către cehi drept prăjitura regilor prin excelenţă şi unul dintre morivele pentru care turiştii se tot reîntorc la ei. Pe cutiile lor de Kolonâda este notat cu mândrie că aceasta este napolitana originală, mama tuturor napolitanelor. Vă puteţi delecta cu cea cu aromă de vanilie, de ciocolată şi cacao. Nu vă păcăliţi cum fac mulţi turişti, care desfac pachetul şi încep să o guste. Nu! mai înainte trebuie să o puneţi la cuptor până se rumeneşte uşor şi uniform şi abia apoi puteţi să-i gustaţi aroma rară egal.

Dacă nu iubiţi berea, puteţi să vă găsiţi refugiul în vinuri. Dacă sunteţi amatori de vin roşu, vă recomandăm pe cel mai vestit, dar şi sec, vin ceh: Szent Urban, adică Sf. Urban. 11 veţi recunoaşte după chipul papei Urban, care vă îndeamnă zâmbitor la gustarea produsului. Este catifelat, fin şi bărbătesc, cu puţin dulce.

Praga culinară 61

Dacă iubiţi vinurile dulci, aţi cam încurcat-o, fiindcă ele nu sunt prea gustate de cehi şi nici prea cultivate.

Primul pas pe care l-am făcut şi noi a fost să aflăm cum se spune în cehă „vin dulce”. După multe răspunsuri de genul „vin dulce nu există”, am aflat că există totuşi vin demidulce – „polo sitake” – şi am luat cam tot ce avea această etichetă. Cam slăbuţ, spunem noi, cunoscători de Busuioacă de Bohotin şi Grasă de Cotnari.

Dacă tot v-am făcut poftă, primiţi şi câteva avertismente.

Ospătarii cehi au un sistem aparte de notare a comenzii. Pe o foaie se trag linii mai scurte pentru beri, mai lungi pentru felurile de mâncare, tremurate pentru ciorbe şi nu mai ştiu ce pentru restul. Aşa că nota de plată este o colecţie de linii fără noimă şi stai şi te ceartă că

ai mâncat trei linii şi patru beţe şi doar un cerc şi nu nouă câte scrie acolo. Aş zice că sistemul acesta este singurul ce îţi lasă un gust rău după masa pragheză.

Dacă doriţi să evitaţi acest sistem, puteţi mânca în restaurantele de tip autoservire, unde preţul e vizibil, ştii ce ai luat, iar calitatea produselor şi originalitatea lor nu sunt cu nimic mai prejos decât în localurile mai sus-amintite.

Mai trebuie spus ceva despre Praga culinară: merită o excursie la restaurantul „Soldat Švejk", care vă va ilustra un drum prin Praga bucatelor tradiţionale. Aici găsiţi toate mâncările pe care scriitorul ceh Jaroslav Hašek le-a dat celebrului soldat Švejk de-a lungul periplului acestuia pe fronturi, de la porc cu găluşte la ciorbă de perişoare tradiţională, friptură cu chimion etc.

Se spune că nu ai văzut Cehia dacă nu ai trecut pe la cârciuma soldatului Švejk. Ea se poate observa uşor datorită unei pancarte enorme reprezentându-l pe burtosul şi veselul soldat în uniforma chezaro-crăiască. Preţurile nu sunt piperate, atmosfera e plăcută, iar localul se află la doar trei minute de Piaţa Oraşului Vechi, deci nu pierdeţi nimic dacă descoperiţi că literatura poate fi comestibilă…

Cehia

NOAPTEA LA PRAGA

La Praga, ca şi în orice alt oraş, fiecare ceas îţi aduce o altă atmosferă. Dimineaţa, este minunat aerul din marile grădini de la Belvedere sau Grădina Regală, căci curăţenia şi prospeţimea atmosferei te fac să îţi aduci aminte că Praga este un oraş de munte. Simţi acum mirosul produselor proaspete, al pâinilor fierbinţi şi aromate ce umplu spaţiul cu parfumul lor.

La prânz, înţelegi Oraşul de aur stând la terase şi admirând oamenii care trec prin faţa ochilor tăi. Ca într-un Babilon modern, poţi vedea asiatici, europeni din sudul continentului ori din Suedia şi Finlanda, negri cântând melodii melancolice, demne de jungla africană, ce sună ciudat şi oarecum disonant faţă de atmosfera oraşului.

În final, odată cu umbrele înserării, apare Praga fantastică, a nopţilor ciudate şi fermecătoare. Poate este doar o opinie personală, dar Praga de noapte este partea cea mai minunată a vizitării oraşului.

În primul rând, te bucură sărbătoarea de pe străzi, mulţimea care şiroieşte în toate direcţiile şi umple străzile până la refuz cu veselie, cântece şi bucurie. Odată cu ora 20, parcă întreg oraşul s-ar

muta în stradă.

Luminile, cântecele şi bucuria care inundă Praga în fiecare noapte transformă oraşul într-un adevărat spectacol

Noaptea la Praga 63

Restaurantele pline, lumina abundentă ce se revarsă peste clădiri, străzi, poduri, cerul înstelat – toate alcătuiesc cadrul feeric al unor plimbări de neuitat. Poţi să îţi pierzi timpul pe Podul Carol (5), iar pentru cei care iubesc spectacolele în aer liber şi dramele de tip medieval, această zonă este destinaţia ideală. Aici, dacă aveţi noroc, vă puteţi întâlni cu un remarcabil meşter păpuşar care vă pl opune o întâlnire deloc macabră cu moartea. De data aceasta, doamna cu coasa, sau mai precis domnul cu coasa, fumează ca un şarpe, cântă la pian cu o dexteritate demnă de invidiat, are un repertoriu inepuizabil de glume, uneori macabre, şi ştie să mulţumească pentru obolul aruncat, anunţându-te cu o voce cavernoasă: „Mulţumesc, voi veni mai târziu după dumneata!" „O promisiune" interesantă, care nu costă prea mult. Apoi spectrul îşi scoate pălăria şi face o reverenţă frumoasă. După un spectacol ce a smuls zeci de aplauze, păpuşarul se întinde liniştit să se odihnească după atâta muncă.

Cei care preferă să admire oraşul, de la capătul Podului Carol (5) pot vedea, în lumina felinarelor, Castelul Praghez (10), Grădina Regală şi Biserica Sf. Nicolae (6). Pentru cei cu inima mai rezistentă, care iubesc spaţiile mai întunecate, o plimbare noaptea prin cartierul evreiesc şi în jurul Sinagogii Vechi este exact ceea ce îşi pot dori. Călătorii din vechime mărturiseau că aud gemete şi planşete înfundate, huruit de lanţuri şi uneori urlete disperate ce nu mai aveau nimic omenesc. Poveştile spun că cei care se aventurează noaptea aici se pot întâlni cu miticul Golem. Creaţie a rabinului de la Sinagoga Veche, alcătuit din pământ, salivă, sânge de om şi incantaţii magice, Golemul stă încă ascuns în podul sinagogii. Fără suflet, nici om, dar nici animal, el reuşeşte câteodată să evadeze şi atunci vai de cel care îl întâlneşte sau aşa zice legenda. Deşi am rătăcit prin zonă, nu am auzit nici zgomotul de lanţuri, nici gemetele, dar poate voi veţi fi mai „norocoşi".

O altă imagine a Pragăi nocturne este cea a nunţilor evreieşti ce se desfăşoară în jurul statuii lui Hus, cu o mare pasiune pentru dans şi muzică, dar şi cu strigături ce aduc aminte de dansul căluşarilor. Prezenţa evreilor hasâdici, cu zulufii lor enormi pe lângă urechi, dă nunţii un aer ciudat, ce nu merită pierdut.

Cehia în final, ultimul traseu care ar trebui observat este cel al uliţelor medievale din jurul Teatrului Vechi, unde au dirijat un Mozart, un Carl Mana von Weber şi unde au răsunat pentru întâia dată acordurile imnului naţional ceh „Unde eşti, patria mea?”

Spre Primăria Veche, pe aceste străzi întortocheate, întunecoase, unde lesne te poţi rătăci, veţi întâlni tot felul de restaurante populare cu preţuri mici, atmosferă de tavernă (zgomot, fum, bere din belşug), domnişoare blonde care nu îşi doresc decât un prieten pentru o noapte. Alegeţi dumneavoastră ce vă interesează din ceea ce am notat aici.

Noaptea puteţi descoperi şi o Pragă nebună, nebună, nebună. Găsiţi această Pragă de îndată ce ieşiţi în Piaţa Wenceslas, cea mai mare piaţă din Pragă. Aici, după ora 11 noaptea apar păsările de noapte, drăguţe, insistente (nu le deranjează prezenţa soţiei, dacă încerci vechea scuză „sunt cu doamna”). Multe sunt venite şi de pe meleagurile noastre, aşa că vă puteţi înţelege la tarif fără dicţionar, La picioarele statuii sfinţilor protector? ai Cehiei (Adalbert, Wenceslas, Prokopic, Ludmila, Agnes) este şi locul de întâlnire al îndrăgostiţilor praghezi. Aici se formează cupluri la minut, fiind locul unde cei (ară partener vin pentru o prietenie (ară obligaţii. Mai ieftin şi mai sigur decât anunţul la ziar.

Ca o dovadă, în perioada de pregătire a summit-ului NATO ce a decis aderarea noastră, a Bulgariei şi a încă cinci ţări la NATO, soldaţii care ar fi trebuit să păzească sediul şi-au părăsit postul – preferând întâlnirile din Piaţa Wenceslas, la doar 100 de metri de locul unde se desfăşura swmmti-ul. Ziariştii cehi s-au amuzat şi au demontat capacul unuia dintre tancurile ce trebuia să păzească zona, iar a doua zi poza a apărut în toate ziarele. Dar cu Piaţa Wenceslas atât de aproape, erau oare de condamnat bieţii soldaţi?

În final, dacă coborâţi spre cârciuma U Rudolfino, veţi avea ocazia să întâlniţi şi travestiţi. Mulţi trecători, atraşi de frumuseţea zone! şi de domnişoarele ce zâmbesc ispititor la fereastră, intră grăbiţi, dar pleacă şi mai grăbiţi.

Dar aceasta este Pragă, veşnic surprinzătoare…

III C

Cehia nu este doar Praga şi fiecare colţişor al acestei ţari ascunde adevărate comori ale artei. Tocmai de aceea Cehia este printre puţinele ţări din lume ce beneficiază de notarea a oraşe numeroase cu

picstigioasă siglă a UNESCO, aparţinând deci „patrimoniului cultural al umanităţii", adevărate minimi arhitectonice fără de care lumea ar fi mai săracă şi mai tristă. Dacă ajungeţi la Praga şi aveţi ceva timp şi bani disponibili, vă recomandăm să vă abateţi şi prin aceste locuri extraordinare.

Dacă faceţi aceste deplasări de la Praga, veţi vedea că organizarea lor nu vă va da aproape deloc bătaie de cap. Fiind aşezată în centrul ţării, capitala are din oră în oră trenuri care leagă Praga de aceste centre ale turismului. Puteţi obţine de ia agenţii de turism praghezi, absolut gratuit, şi informaţii despre orarul autobuzelor ce unesc aceste oraşe de Praga. Dacă sunteţi cu maşina personală, veţi avea ocazia de a vă bucura de şoselele largi şi pitoreşti ale Cehiei, care vă vor purta rapid spre destinaţia dumneavoastră. Distanţele sunt mici şi niciunul dintre aceste oraşe nu este situat mai departe de două ore de mers cu maşina.

Înainte de a porni spre aceste minunăţii, să vă oferim câteva date generale despre aceste localităţi. Primele trecute pe lista UNESCO a patrimoniului mondial au fost centrul istoric al Pragăi şi oraşele Cesky-Krumlov şi Tele, în 1992. Un monument cu sigla forului cultural pentru protecţia patrimoniului universal trebuie să îndeplinească condiţii de vechime, garanţii istorice, protecţie şi valorificare culturală şi, nu în ultimul rând, originalitate. Nu trebuie să existe în preajma lor niciun obiectiv arhitectural modern care le-ar distruge personalitatea. După diverse inspecţii ale comisiilor UNESCO, listă a fost mărită cu Biserica de pelerinaj a Sfântului Jan Nepomuk de la Zelena Hora, centrul istoric al oraşului Kutnă Hora şi complexul de ia Lednice, castelul de la Kromeriz, columna de la Olomouc şi satul Holasovice. În funcţie de timpul şi de dispoziţia dumneavoastră, fiecare dintre aceste

Cehia obiective ar merita a fi vizitat. Cum însă de multe ori viaţa este făcută din alegeri şi renunţări, vă vom povesti ce aveţi de văzut în fiecare din aceste obiective, iar apoi alegerea vă aparţine.

BINO

Ca mărime, este al doilea oraş al Cehiei, în acelaşi timp, este centrul regiunii Moravia, una dintre regiunile istorice ale ţării.

Frumosul oraş Bino este situat la răscrucea unor importante drumuri comerciale din vechime, care timp de secole au unit nordul şi sudul continentului european. E plasat într-o regiune pur şi simplu superbă, fiind înconjurat din trei părţi de dealuri împădurite, în nord,

oraşul e străjuit de colinele Drahany şi de dealurile lanţului Boemia-Moravia, iar partea sudică se deschide către şesurile Moraviei.

Oraşul e aşezat în bazinul râurilor Svratka şi Svitava. Acesta din urmă curge prin oraş cam 13 kilometri, formând lacul Dam Lake, o zonă populară pentru petrecerea timpului liber, situată undeva în nord-vestul localităţii. Geografic vorbind, Bino face parte din bazinul Dunării, iar din punct de vedere istoric, are multe legături cu Viena, situată cu 110 km mai la sud. Clima este moderată, ideală pentru recreere şi viaţa de zi cu zi, iar aerul e foarte curat.

Deşi localitatea e celebră pentru târgurile sale comerciale şi pentru cursele de motociclism (Grand Prix), Bino este şi o importantă destinaţie turistică. Găseşti aici case în stil Art Nouveau, biserici gotice şi baroce, o îngheţată delicioasă, spectacole de operă la preţuri mici şi paity-uri techno şi rave, cât e vara de lungă. Dar cel

— *... v. mai important e că aici poţi

Biserica Sf. Toma: locul de odihna al ... „v oficialilor din Moravia şiiocul în care a cunoaşte viaţa cehilor fără a te stat Napoleon când a trecut prin Bino înghesui printre mulţimi de turişti. (1804 şi 1809)

Minunile Cehiei 67

Dacă îţi plac mulţimile, mergi la Praga, dar dacă vrei să vezi cum trăiesc cehii, mergi neapărat la Bino!

Povestea oraşului e foarte interesantă, în jurul anului 1.000 a fost întemeiată o comunitate pe râul Svratka, loc cunoscut sub numele de Stare Bino (Bino Vechi), care a şi dat numele localităţii, în secolul al VI-lea, prinţul Přemyslid şi-a construit castelul aici. În jurul acestuia s-au dezvoltat câteva sate, lângă Bino Vechi şi în jurul zonei Horni trh (astăzi, Zeâny trh, Piaţa Tradiţiile folclorice din regiunea Moravia de plante medicinale) prezintă un interes tot mai mare pentru turişti

Din secolul al XIII-lea, au început să apară colonişti străini: germani, flamanzi şi valoni, care s-au aşezat în Piaţa de Jos (astăzi, Nâmesti Svobody). Un cartier evreiesc s-a format în zona străzii Masarykova de astăzi. Dezvoltarea oraşului a început graţie privilegiilor acordate în 1243 de către Václav I, Rege al Boemiei. Atunci, în jurul cetăţii au fost ridicate fortificaţii. Existau două biserici şi câteva mănăstiri. Castelul Spilberk a fost reconstruit în stil gotic în secolul al XIII-lea. În secolul al XIV-lea, oraşul a devenit sediul margrafâlor (principiilor) moravieni şi s-a dezvoltat foarte mult – atunci, existau aici cam 1.000 de clădiri şi 11.000 de locuitori. Oraşul

avea dreptul de a organiza târguri anuale, iar în anul 1355, Jan, secretarul primăriei, a scris un regulament care a devenit normă pentru alte câteva oraşe. Bino devenea apoi unul din centrele regiunii Moravia, alături de Olomouc.

Cehia l!

În timpul războaielor husite, oraşul a rămas credincios regelui Sigmund, iar husiţii l-au ocupat în 1428 şi în 1430. Primele discuţii diplomatice au avut loc la Bino, ele conducând la semnarea Tratatului de la Basle. În 1454, regele Ladislav Pohrobek i-a expulzat pe evrei din oraş, iar aceştia s-au aşezat în zona cunoscută azi ca Strada Krenová. În timpul guvernării regelui Jirî de Podebrady, Bino l-a sprijit pe adversarul acestuia, Matei Corvin.

La mijlocul secolului al XVI-lea, Bino s-a îndreptat spre protestantism. Pentru a recatoliciza cetatea, noi ordine catolice au venit aici, printre care iezuiţii şi capucinii.

În timpul Războiului de 30 de Ani, Bino a devenit singura capitală a Moraviei, iar din 1641, întrunirile regionale ale Moraviei s-au ţinut aici. După război, oraşul a devenit o fortăreaţă barocă, în 1742, prusacii au încercat în zadar să cucerească oraşul, iar poziţia acestuia a fost întărită în 1777, când aici a fost stabilită o episcopie.

Din secolul al XVIII-lea, s-au dezvoltat industria şi comerţul, în 1839, în Bino oprea primul tren. Odată cu dezvoltarea industrială, a crescut rolul suburbiilor, iar oraşul şi-a pierdut caracteristica de fortăreaţă; Castelul Spilberk a devenit o închisoare pentru criminali şi pentru opozanţii politici ai Imperiului Austriac. Fortificaţiile au fost distruse, fiind treptat înlocuite de zone verzi şi clădiri în stil vienez, care au format centura oraşului. Iluminatul cu gaz a fost introdus în 1847, iar tramvaiul, în 1869. La începutul secolului al XX-lea, a apărut problema naţionalistă, între cehi şi germani; majoritatea germană din administraţia orăşenească a luat sfârşit în 1919.

În timpul Primei Republici, Bino era al doilea oraş după Praga, ca populaţie şi ca importanţă, fiind capitala provinciei Moravia. A fost înfiinţată Universitatea Masaryk în 1919.

Al Doilea Război Mondial a distrus oraşul, în timpul ocupaţiei naziste, mulţi cehi au fost executaţi aici, la Kounicove Koleje (un campus studenţesc). Rezultatul acestor atrocităţi a fost evacuarea locuitorilor germani în 1945. Perioada comunistă a însemnat o stagnare economică.

M/nuni/e *Cehiei 69*

Din punct de vedere turistic, Bino oferă foarte multe. Centrul istoric cu numeroase-biserici şi palate, panorama deosebită de pe terasele fortăreţe! Spilberk sau din turnul primăriei Vechi, nenumăratele păduri din apropiere, un misterios mormânt capucin, muzee şi teatre, parcuri liniştite şi străzi cu forfotă. Oraşul are o tradiţie de 70 de ani de târguri şi expoziţii; spaţiul destinat acestora e un exemplu unic al stilului funcţional, care a făcut din Bino o adevărată metropolă a sudului Moraviei. Totuşi, chiar dacă Bino e un oraş modern, cu numeroase conexiuni pe şosea, calea ferată sau pe calea aerului, el este căutat de turişti mai ales ca loc de relaxare şi de odihnă. Nu trebuie să rataţi Tugendhat Villa, un memorial închinat arhitecturii moderne de către Ludwig Mies van der Rohe, inclus pe lista UNESCO a moştenirilor culturale mondiale. De asemenea, din doi în doi ani, Bino devine capitala designului mondial.

Bino se află la intersecţia drumurilor Dl (Praga – Bino) cu D_2 (Bino – Bratislava). Ambele fac parte din autostrăzile transeuropene est-vest (Franţa – Ucraina: E50) şi nord-sud (Scandinavia – Balcani: E55, E65). E una dintre cele mai importante legături feroviare din centrul Europei, aflându-se pe direcţia Balcani – Budapesta – Praga – Berlin – Scandinavia. Porturile cele mai apropiate sunt Bratislava, Slovakia şi Viena, pe Dunăre, şi Melnik, pe Elba.

Graţie poziţionării sale între trei capitale europene – Viena, Budapesta şi Bratislava – Bino e un punct de plecare pentru numeroase programe turistice, inclusiv tururi ale regiunii viticole. Unul dintre cele mai vizitate locuri din zonă este Austerlitz, locul unde împăratul francez Napoleon Bonaparte a dus o importantă bătălie.

C & tră

CESKY-KRUMLOV

„I

„H Cesky-Krumlov este situat în partea de sud a provinciei Boem ia şi este străbătut de răul VItava.

Începem călătoria noastră în frumosul Cesky-Krumlov, în primul rând datorită traseului frumos şi peisajelor extraordinare oferite de râul VItava pe drumul înspre oraş: stânci înalte, natură sălbatică, atmosferă de poveste şi nici nu ştii când ai ajuns la ţinta călătoriei. Istoria acestor locuri ar suna cam aşa: totul a început în secolul al XIII-lea, când pe cel mai înalt vârf stâncos a fost construit un

castei, urmat de aşezarea Latrân în vecinătate şi de un oraş pe malul opus al râului. De-a lungul a trei sute de ani, din 1302 până în 1602, castelul şi oraşul au aparţinut familiei Rozmberk, familie rivală regelui şi foarte înstărită, una dintre cele mai influente familii din Boemia.

Oraşul Cesky-Krumlov atinge perioada de maximă înflorire în secolele XV-XVI, când sunt ridicate primăria, spitalul cu Biserica Sfântului Jost, un colegiu iezuit, iar vechiul castel gotic este reconstruit şi utilizat ca palat rezidenţial. Turnul cilindric al palatului este decorat în stil renascentist. În secolele ce au urmat, palatul a fost renovat, îmbogăţit cu picturi ilustrative şi completat cu casa de vară Belâarie şi cu o frumoasă grădină. Urmează, în 1766 – 1767, construcţia teatrului în stil baroc, echipat cu cele mai noi tehnologii: focuri colorate, fum, maşini zburătoare – toate aceste minuni ale vremii păstrându-se intacte până azi şi fiind unice în lume. Din fericire, acest adevărat paradis arhitectural a scăpat rară distrugeri din două războaie mondiale şi 50 de ani de dictatură comunistă şi fără a cădea victimă celei mai mari ameninţări pentru astfel de locuri rare: construcţiile moderne.

Astăzi găsiţi aici galerii de artă, muzee şi, cel mai interesant, cele două turnuri ale castelului gotic care au servit drept model pentru turnul Catedralei Sf. Vitus, din Praga. Dacă nu le vizitaţi, riscaţi să fiţi certat de localnici, care vor spune că aţi bătut drumul de pomană. Cei care iubesc atmosfera oraşului Sighişoara în

Minunile Cehiei vremea Festivalului Medieval pot regăsi la Cesky-Krumlov un astfel de festival permanent, oraşul răsunând în orice clipă de muzică, concertele şi festivalurile având loc tot timpul anului.

TELE

„C

Zona istorică a oraşului Tele, cu case în stil baroc, îşi păstrează; farmecul intact din secolul al XIV-lea.

O dată ce am vizitat turnurile de la Cesky-Krumlov, putem să pornim bărbăteşte spre o altă ţintă a călătoriei noastre: izolatul şi romanticul Tele.

Zona istorică a oraşului Tele este plină de romantism şi pare un decor de poveste, în care casele în stil baroc cu arcade îşi păstrează farmecul intact din secolul al XIV-lea.

Aici povestea a început cu un castel care cuprindea doar un

caste! gotic şi o capelă ridicate de Jindrich al Hradec. Apoi au fost ridicate două turnuri, un bastion şi o poartă. Castelul era situat în partea de nord a zidurilor oraşului şi constituia şi un punct strategic de apărare. Doar turnul Bisericii Sfântului Spirit a supravieţuit timpului.

În secolul al XVI-lea, Zachariâs al Hradec a moştenit Teleul şi, fiind un om instruit, a reconstruit castelul în stil renascentist adăugând o sală de bal, un atât paâat ce cuprindea Sălile Albastră şi Aurie, cu pereţi bogat decoraţi şi o nouă poartă, iar gărţi ale fortului gotic au fost înlocuite cu arcade renascentiste, în secolul al XIX-lea, un parc englez a fost adăugat în partea de nord a complexului.

Bineînţeles, ghizii îşi completează descrierea adăugând cu mândrie şi cuvintele devenite refren în întreaga Cehie: oraşul şi-a păstrat arhitectura aproape intactă până azi.

Dincolo de aceste obiective înscrise în mai toate hărţile turistice, noi vă vindem şi câteva ponturi: nu părăsiţi oraşul fără a vedea o originală grădină englezească de secol XVIII (pe suratele lor englezeşti din patria-mamă s-ar putea să nu aveţi ocazia să le vedeţi, aşa că nu o pierdeţi pe aceasta, aflată la îndemâna).

Cehia

Farmecul ei este deosebit şi relaxarea adusă – indescriptibilă, drept care merită experienţa. Vă sfătuim să vizitaţi şi Colegiul Iezuit din oraş şi veri putea admira aici două fântâni cu sculpturi splendide, o columnă închinată Fecioarei Maria şi un muzeu de mobilier vechi, recondiţionat şi conservat într-o stare excepţională. De *aici*, pornim grăbiţi, căci ne aşteaptă, la doar 40 de km spre sud-est, fabulosul oraş medieval Zelena Hora.

ZELENA HORA jî

Dacă ar fi să găsim un echivalent al Meccăi din lumea arabă, acesta ar fi, pentru Cehia, Zelena Hora.

Oraşul s-a născut din dragostea de Dumnezeu a oamenilor, care în 1252 au chemat călugării cistercieni în această regiune, de altfel neospitalieră pe atunci, înconjurată de ape şi de păduri adânci menite a te înspăimânta: Pădurea Neagră. Aceştia au găsit locul propice pentru o aşezare închinată gloriei lui Dumnezeu pe malurile râului Sazava. Curând, lângă obştea de călugări şi-au căutat adăpost oameni care au întemeiat prima aşezare, în scurt timp, numărul locuitorilor a crescut într-atât, încât aşezarea a devenit oraş şi în 1607 a primit numele de Zdar. În 1689, mănăstirea în jurul căreia se construise

oraşul a fost cuprinsă de flăcări. Dar „Fiecare înfrângere – transformată în victorie” este lozinca locuitorilor… Dintre miile de arhitecţi care şi-au oferit serviciile pentru reconstrucţia oraşului a fost ales Johan Blasius Santini Aichel, un adevărat talent nedescoperit până atunci, dar devenit după acest moment celebru. El a refăcut biserica amestecând stilurile baroc şi gotic, arcuri şi poduri, turle şi capele suspendate. Noul aşezământ a fost închinat celui mai mare sfânt ocrotitor al Boemiei şi al Contrareformei: Jan de Nepomuk.

Complexul a fost pus sub semnul unui pentagon reprezentând cele cinci stele ale Sf. Ioan, iar cifia cinci se regăseşte în cele cinci laturi ale complexului şi în cele cinci capele, totul fiind dominat de motive gotice.

I p-w-w—™w-w” ” w-wij – b m

\ H!

’73

KUTNÂHORA”! **”)

Locul unde catolicii şi buşiţii au făcut pace – un oraş cu personalitate, ce nu merită ocolit.

Din mica aşezare minieră destinată exploatării argintului din zonă, Santini a transformat Kutnă Hora într-un oraş cu personalitate. Paiatul Regal în stil gotic a fost reconstituit şi i s-au adăugat o Curte Italiană şi o Casă de Piatră, azi mândriile oraşului.

Curând, oraşul s-a îmbogăţit cu pieţe în stilul Renaşterii, colegii iezuite, mănăstirea Ursulinclor şi cea închinată Fecioarei Maria, devenind unul dintre punctele centrale ale istoriei cehe-Aici cehii au reuşit să obţină definitiv pacea internă între husiţi şi catolici, prin înţelegerea religioasă de la Kutnă Hora (1485). Această înţelegere punea capăt ostilităţilor prelungite dintre cele două partide religioase, ale cărei conflicte reduseseră populaţia Cehiei cu aproape 40% şi o segmentaseră într-un îndelungat război civil cu efectele cele mai dezastruoase pentru economia ţării.

Kutnă Hora prin Cehia

— Una dintre destinaţiile obligatorii ale unui periplu

Cehia

Ca ataie, plimbându-vă pe străzile oraşului, aveţi ocazia să vă amintiţi că localitatea aceasta a ştiut să oglindească cuvintele Evangheliei: „Binecuvântaţi făcătorii de pace!”, slăvându-şi astfel misiunea de oraş al credinţei nu doar prin clădiri, ci şi prin fapte.

LEDNICE-VLATICE

v

Timp de 700 de ani familia de Liechtenstein a contribuit la modernizarea zonei Lednice-Vlatice.

I

Pornind spre sud, pe şoseaua ce duce spre Bino, la 100 de km de Kutnă Hora, găsiţi una dintre cele mai splendide privelişti ale Cehiei, Lednice-Vlatnice.

Pe o suprafaţă de 185 de km pătraţi, la graniţa cu Austria, într-o mlaştină odinioară inospitalieră, a apărut una dintre minunile Cehiei de azi, un peisaj integral făurit de mâna omului. Locul a fost urbanizat şi modernizat de familia de Liechtenstein. Au apărut astfel un castel fortificat la Lednice, apoi o biserică închinată Sf. Ioan Botezătorul şi un alt castel, la Valtice, apoi un drum

Lednice-Vlatice – cel mai mare parc al Europei Centrale, astăzi devenit un paradis al turiştilor

Minunile Cehiei care să lege cele două localităţi. Treptat, zona a fost îmbogăţită cu fântâni ornamentale, lacuri, izvoare, insule artificiale, grădini cu cei mai rari şi exotici arbori din lume, temple în stil roman, precum cel închinat lui Apolo şi cel dedicat celor trei Graţii, apeducte, turnuri, minarete în stil oriental, castele de vânătoare, mici pavilioane.

Varietatea acestor construcţii şi spaţiul relativ restrâns în care pot fi admirate, fără ca monumentele să fie discordante între ele, transformă locul într-un adevărat parc tematic care nu trebuie cu niciun chip pierdut.

Să poţi să treci în câteva minute de la atmosfera şi vegetaţia Orientului în Roma antică, să treci apoi în Evul Mediu războinic şi, fără să obosești, să te vezi faţă în faţă cu Renaşterea italiană este o minune care doar la Lednice se poate întâmpla.

Abia ne-am clătit ochii cu minunile de la Lednice şi ne avântăm din nou la drum. Mergem spre Bino, apoi încă 20 de km spre Olomouc şi ajungem la un alt obiectiv de preţ, castelul de Kromefiz.

Kromeriz este una dintre cele mai vechi aşezări urbane de pe teritoriul Cehiei.

Găsim aici, ca şi la Lednice, mâna aceleiaşi ambiţioase şi harnice familii Liechtenstein, care transformă castelul regiunii dintr-o citadelă medievală dărăpănată într-un castel splendid în stilul Renaşterii,

împodobindu-l cu o enormă galerie de picturi şi o capelă, o librărie, o sală de adunare, picturi de Cronach şi van Dyck, Veronese şi Tizian, colecţii de monede, medalii, picturi, volume de valoare.

Prinţii de Liechtenstein au creat şi aici un paradis vegetal de 64 de hectare în stil romantic, cu colonade stil Pompei, Pavilion chinezesc, Templul antic al prieteniei şi o grădină manieristă

Cehia de 233 de metri cu galerii şi arcade populate cu statui mitologice şi case de vară în stil baroc.

Plecând de aici, cu bucuria de a fi văzut unul dintre cele mai celebre castele ale centrului Euiopci, ne îndreptăm spre ce! mai bine conservat sat medieval, Holasovice, aflat şi ei e lista patrimoniului UNESCO.

HOLASOVICE

pe malul unui râuleţ de munte, este o frumoasă

În ştii baroc şi clasic.

Am lăsat Holasovice mai la urmă deoarece trebuie să mărturisesc că nu m-a impresionat în mod deosebit. Un sat de tip german, cum întâlnim des în Transilvania, mai spaţios, mai bine conservat, dar nu rădicai diferit.

Satul este o frumoasă îmbinare de clădiri baroce şi clasice, situat pe malul unui râuleţ de munte, având aproape 20 de gospodării cu statutul de monumente istorice. Localitatea este deservită de o modestă mănăstire cisterciană.

Există hambare de grâne din epoca Renaşterii, rezervoare de apă şi chiar o staţie de pompieri din Evul Mediu.

Sătucul nu străluceşte însă şi, deşi merită văzut, celor mai strânşi la buzunar sau cu timpul mai limitat le recomandăm să citească ce am scris şi să se mulţumească cu atâta şi, vorba lui Caragiale, să mute banii dintr-un buzunar în altul şi să spună că au fost.

UTOMYSL

După Matca Tereza, fosâf al tt-fea şi Prânz fu set; aici se află cei mai ngar.

Aici vă recomandăm vestitul castel construit pe locul unei vechi fortăreţe medievale şi reconstruit în stil renascentist la 1560. Reconstrucţia a fost atât de strălucită, încât nenumăraţi împăraţi au venit să-i vadă frumuseţea, iar printre vizitatorii iluştri se numără: Maria Tereza, Iosifal II-lea, Franz Iosef.

Litomys) este centrul muzical al Europei

Castelului i s-au adăugat patru aripi uriaşe în stil baroc, a fost adusă mobilă stil Ludovic al XVI-lea, o imensă sală de teatru, grădini engleze, cascade artificiale şi decoraţii splendide reprezentând bătăliile lui Eugeniu de Savoia pentru eliberarea Ungariei de sub ocupaţia turcă.

Aici este centrul muzical al Europei Centrale, castelul găzduindu-l pe compozitorul Bedrâch Smetana şi pe familia acestuia. Aici se desfăşoară anual un festival de muzică închinai lui, ce adună tot ce are Europa mai bun în materie de muzică, compoziţie şi carnete de cecuri, căci un loc poate să coste până la 1.500 de dolari. Există însă şi locuri mult mai ieftine, dar acestea nu se găsesc în castel.

OLOMOUC –, *

Oraşul este unul din cele mai mari ale Cehiei şi capitala Moraviei, având un centra istorie la fel de foto» ca al Pragăi, protejat

Am lăsat special pentru sfârşit două destinaţii: Columna din centrul oraşului Olornouc şi Karlovy Vary. Să începem însă cu începutul, adică cu Oiomouc.

Istoria localităţii începe din secolul al X-lea, când oraşul devine centrul legăturilor economice ale Cehiei cu exteriorul. Oraşul are im centru istoric aproape la fel de mare ca acela al

Cehia

Piaţa Centrală din Qlomouc: Palatul Regal, primăria şi celebra coloană

Pragâi, unde strălucesc ctitorii precum Basilica Sf. Wenceslas, ce nu trebuie omisă de pe lista obiectiveior demne de vizitat, alături de Biserica Fecioarei Maria a Zăpezilor, Biserica Sf. Mihail, Primăria cu Ceasul astronomic, Biserica Sf. Mauricius, Castelul Přemyslid, cea mai veche ctitorie a oraşului» şi un palat episcopal enorm construit de împăratul Franz Iosef în 1848. Şase fântâni stil baroc înconjoară vestita Coloană de la Olomouc, şi acestea fiind printre monumentele protejate de UNESCO.

Ajunşi aici, trebuie să ne oprim şi să vă dezvăluim câteva dintre secretele acestei coloane. Spre a vă incita, vă spunem ce a declarat pietrarul Václav Render în faţa comitetului municipal din Olomouc în 1715, la susţinerea proiectului său: „Voi construi o columnă fără egal în lume prin înălţime şi splendidele decoraţiuni". Astăzi se poate spune că Văcâav şi-a ţinut cuvântul, dar din păcate nu a apucat să-şi vadă opera finalizată. La construcţia columnei şi-au adus contribuţia, după

moartea sa, încă şapte aurari, decoratori, pietrari şi arhitecţi. Coloana, din piatră, cupru şi auru, înfăţişează o adevărată istorie a Cehiei şi credinţei creştine.

Minunile Cehiei

La primul nivel se întâlnesc grupurile sculpturale reprezentându-i pe Sf. Wenceslas, Mauricius, Ioan de Capistriano, Anton de Padova, Florian, iar în relief – Apostolii Petru, Andrei, Ioan, Torna, Ioan Evanghelistul şi Pavei. La etajul superior se găsesc Sf. Chiril şi Methodius, Vasile, Adalbert, Jan de Nepomuc, iar în relief – Apostolii Matei, Simion, Iuda, Bartolomeu, Ioan cel Mic şi, în final, în zona superioară, se găsesc chipurile Credinţei, Speranţei, Milej, cele trei virtuţi, iar sus – statuile Sfinţilor Ana şi joachim, Iosif, Laurenţiu, Ioan Botezătorul. Merită dat ocol, fotografiat şi admirat, căci nu de două ori poţi vedea aşa ceva într-o viaţă de om.

Pe unde să mai rătăciţi prin oraş? Nu trebuie ocolită universitatea din oraş, cea mai veche din Cehia, fântâna lui Mercur, Mănăstirea Hradisko, Capela Sf. Sarkandei; logia renascentistă a Primăriei şi castelul Přemyslid, în stil romanic.

Dacă doriţi să găsiţi oraşul în sărbătoare, vă recomandăm să veniţi la Festivalul florilor din aprilie, Festivalul muzicii de primăvară, din mai până în iunie, Vara culturii, din iunie până în septembrie, în aceeaşi perioadă se desfăşoară şi Festivalul cântecelor, iar în septembrie – Festivalul orgilor şi din septembrie până în octombrie, Festivalul muzicii sacre.

Aşa că aveţi de unde alege, timp şi bani să fie.

KARLOWVARY

Una dintre cele mai cunoscute staţiuni balneare, Karfovy Vary, devine, vara, un centru al cinematografiei mondiale.

Apropiindu-vă de capitala luxului european în materie de localităţi balneare, puteţi să vă simţiţi precum s-a simţit descoperitorul localităţii, Carol al IV-lea, regele Cehiei. Legenda spune că împăratul, de neam german, al Sfântului Imperiu Roman istovise la o vânătoare de căprioare. Umblând, a descoperit un izvor şi după ce a gustat din apa acestuia, s-a simţit întărit şi a putut continua vânătoarea. Considerând întâmplarea un gest de la Dumnezeu, a decis să construiască acolo o biserică şi un pavilion

Cehia pentru \vânătoare, spre a se bucura de pădurile dese, dealurile înalte şi vânatul bogat.

De la fondarea din 1358 până la 1370, Carol al IV-lea a tot oferit privilegii localităţii, culminând cu acordarea de statut de oraş liber-regal. Din acel moment, localitatea s-a umplut de vile, locuinţe, palate şi biserici (precum celebra biserică Maria Magdalena, opera marelui arhitect Kilian Ignaz Dientzenhofer), devenind capitala europeană a băilor termale. Aici au venit să se bucure de atmosferă şi de efectele băilor, dar şi de combinaţiile politice, Alexandru al II-lea şi Alexandru al HHea ai Rusiei, regele Ludwig al Havanei, G. Clemenceau din Franţa, regele Eduard al Marii Britanii, Otto von Bismarck, Wilhelm! al Germaniei şi, bineînţeles, gazda tuturor, Franz Iosef. Oraşul este oarecum asemănător cu Sinaia românească, prin aerul curat şi suteie de clădiri fastuoase ce amintesc de Peleşul nostru. Nu veţi regreta o plimbare în zonă.

Frumosul Karlovy Vary în vremea în care regi şi împăraţi soseau aici pentru a se bucura de efectul binefăcător al apelor minerale

Minunile Cehiei

Dacă veniţi în localitate între 5 şi 14 iulie, prindeţi Festivalul de Film International, în cursul lunii iulie, Festivalul cultural al verii, iar între 7 şi 28 septembrie, Toamna compozitorului Antonân Dvořák, o altă bucurie pentru iubitorii muzicii clasice oferită în splendida atmosferă barocă din Karlovy Vary.

Să mai adăugăm, spre a vă atrage, că spre Karlovy Vary există curse regulate de autocar din Praga, iar trenul ajunge după o oră de mers, deci beneficiaţi de un acces extrem de lesnicios.

Unul dintre cele mai cunoscute festivaluri de film ale Estului era festivalul de la Karlovy Vary. Vechile graniţe E st-Vest au dispărut, dar acest festival a rămas unul dintre cele mai importante

Cehia

Anexa!

MUZEE

Str. Mozartova 169.

Muzeul W.A. Mozart (Bertramka)

tel: 257318461

Muzeul Naţional – Str. Vâclavske 68, tel: 224 497 Iii

Lapidârium – Str. U Vystaviste, Pavilion 422, tel: 233 375 636

Muzeul Oraşului Praga – Na Poftici 52, tel: 224 227 490

Muzeul Naprstek – Str. Betâemske l, tel: 224 497 111

Vila Müller – Str. Hradnim Vodojemem 14, tel: 224 312 012

Muzeul Ceh de Arte Frumoase – Str. Husova 19 – 21, tel: 222 220 218

Muzeul Medieval al Instrumentelor Torturii şi Expoziţia Scorpioniloi şi Păianjenilor – Str. Mosteckă 21, tel: 603 889 361

Expoziţia Franz Kafka – B-dul F. Kafky 5, tel: 222 321 675

Muzeul de Arte Decorative – Listopadu 2, tel: 251 093 111

Muzeul Aviaţiei – Aeroportul Kbely, tel: 973 207 511, 04

Muzeul Armatei – Str. U Pamâtniku 2, tel: 973 204 924

Muzeul Tehnicii Militare – Str. Lesany Tynec n. Sâzavou, tel: 317 702 123

Castelul Crenice – Str. Bohdanecskă l, tel: 286 853 385

Muzeul Turnurilor Pragăi (Turnul lui Henry) – Str. Jindrisskă, tel: 777 102 514

Ştiţi unde s-a născut „Don Giovanni"? La Praga! Aşadar, nu rataţi Muzeul Mozart

Anexa!

Muzeul Naţional al Tehnicii – Str. Kostelni 42, tel: 220 399 111 Muzeul Evreiesc – Str. U Stare Skoly l, 222 317 191 Muzeul Muzicii Cehe – Str. Novotneho Lavka l, tel: 222 220 082 Muzeul Comunismului – Str. Na Pfikope 10, tel: 224 212 966

TEATRE

Str. Nârodni 2.

Str. Wilsonova 4.

Teatrul Naţional (Nârodni divadlo)

tel: 224 933 782

Opera de Stat din Praga (Stârni opera Praga)

tel: 224 227 266

Lanterna Magică (Lanterna Magika) – Str. Nârodni 4, tel: 224 93 1 482

Teatru de Vară (Stavovske divadlo) – Str. Ovocny trh l – tel: 224 901 448

Teatrul Imaginea Luminii Negre (Cerne divadlo Image) – Str. Pafizskă 4, tel: 222 329 191

SĂLI DE CONCERTE

Rudolfinum – B-dul Jana Palacha 2, tel: 227 059 352

Palatul Lichtenstein – B-dul Maiostranske 13, tel: 257 535 568

Sala Spaniolă – Castelul Praghez, tel: 224 371 111

Casa Municipală – Sala Smetana – B-dul Republicii 5, tel: 222 002 101

Opera Rudolfinum, unde concertează azi marile figuri ale operei şi operetei – Placido Domingo, José Carerras şi româncele noastre Angela Gheorghiu şi Mariana Nicolesco

Anexa 2

HOTELURI i </…

* * *

Admirai – Su. Horejsi nâbfezf 57, tel. 257 321 302, fax: 257 319 516

Travellers' Hostel – Str. Doluhă 33, tel: 224 826 662, fax: 224 826 665

Ciiy-Str. Belgickă 10, tel: 222 521 606, fax: 222 522 386

Evropa – Str. Vâclavske nâmesti 25, tel: 224 228 117, fax: 224 224 544

k * *

Andante – Str. Ve Smeckâch 4, tel: 222 211 616, fax: 222 210 591

Ariston – Şti. Seifeitova 65, tel: 222 782 517, fax: 222 780 347

* ** *

Belvedere – Str. Milady Horîkove 19, tel: 220 106 111, fax: 233 372 368

Crowne Piaza – Str, Koulova 15, tel: 224 393 l II, fax; 224 310 616

Evec Hotel – Str. Vanâckova 5, tel: 257 210 410, fax: 257 215 263 Vesta *Hotel* – Str. Wilsonova 2, tel: 224 617 118, fax: 242 257 69

În Praga sunt mai mult de 2000 de restaurante şi pub-uri, din care vom face o selecţie în funcţie de specificul restaurantului:

Amerika Saloon u Boemana – Str. Koiunni l, tel: 224 256 131 – bucătărie americană, muzică country

Apetit – Str. Dlouhă 23, tel: 222 329 865 – autoservii e, sală de bere

Buffalo BIU's Bar & Bar Grille – Str. Vodickova 9, tel: 224 948 624 – specialităţi texane şi mexicane, muzică country

Casa *Mia* – str. Vodickova 17, tel: 296 238 204 – bucătărie mediteraneană şi franceză

Anexa 2

Restaurant flambee – Str. Husova 5, tel: 224 248 512 – bucătărie

internaţională

Restaurant Le Cmque Corone – Şti. Melantrichova 11, tel: 224 221 496

— Bucătărie italiană

Restaurant Nebozizek – Str. Petfinske sady 411, rel: 257 315 329

— Specialităţi cehe şi bucătărie internaţională

Taverna U sedmi Svabu – Str. Jansky vreek 14, tel: 257 531 455 – specialităţi medievale şi din vechia Boemie

U Glaubicu – Bdu! Malostranske 4, tel: 257 532 027 – bucătărie cehă

U Provazmce – Str. Provaznickă 3, tel: 224 232 528 – veche bucătărie cehă

U Zlate hrusky – Str. Now Svet. 3, tel: 220 514 778 – bucătărie cehă şi internaţională, grădină de vară

Novomeţtsky Ptvovar – Şti. Vodickova 20, tei: 222 232 448 *U Kocoura* – Str. Nerudova 2, tel: 257 530 107 *UMedvidku* – Str. Na Perstyne 7, tel: 224 220 930

Atlas Cabaret – Str. Ve Smeckâch 31, tel: 296 326 067 *Goldfingers* – B-dul Vâclavske 5 – 7, tel: 224 193 856

Casino Palais Savarin – Str. Na Prikope 10, tel: 224 221 636 *Casmo Millennium* – Str. V Celnâci 10, tel: 221 033 401 *Casino Bohemia* – 5 Kvetna 65, tel: 261 J 72 085

Anexa

Spitale:

Nemocnice Na Homolce – Str. Röntgenova 2, tel: 257 272 Spitalul pediatric – Str. Ke Spofe 7, tel: 240 168 10 Centrum cestovni mediciny – Str. Havelskă 14, tel: 222 094

Cabinete stomatologice:

Polydent's.r.o.

— Str. Zlatnickă 4, tel: 232 75 60 Aureus's.r.o.

— Str. Ortenova nâmesti 14, tel: 287 67 45

Farmacii non-stop:

Praha 5 – Str. Stefânikova 6/250, tel: 257 320 918 Praha 8 – Str. Heydukova 10, tel: 266 310 899 Praha 11 – Str. Diabîkove 534, tel: 279 127 43

Ambasada României – Mala Strana, Srr. Herudova 5; * tel: 257 534 210, deschisă între orele 9 – 13

Salvare – tel: 155.

Poliţia-tel: 158”]
Poliţia Municipala-tel: 156
Pompieri – iei: 150
Birou Obiecte pierdute şi găsite – tel: 224 235 085 Cărţi de credit pierdute:
American Express – tel: 224 194 400
Visa-tel: 224 125353
Eurocards, Masiercards – tei: 224 423 135
146 121
8?
Atunci când te afli într-o ţară străină, prima şi cea mai importantă dintre problemele pe care le întâlneşti este bariera lingvistică şi de fiecare dată îţi doreşti să ai cu tine măcar câteva cuvinte din vocabularul ţării unde te afli. Cum, din nefericire, un dicţionar româno-ceh nu a mai fost editat de aproape trei decenii, problema este dificil de rezolvat. De aceea m-am gândit că veţi găsi utile câteva expresii în limba cehă.
O să vedeţi că nu este prea grea.
Astfel: z se citeşte j.
s se citeşte ş.
I se citeşte rj.
În urmat de e se citeşte mn, se citeşte i.
e se citeşte ţ.
e se citeşie ce.
În rest, nu există diferenţe între modul de scriere al literelor şi cel de citire.
Bun, odată înarmaţi cu aceste informaţii pregătitoare, putem să mergem mai departe.
Ceânice – vamão. p.
Cestovni kancelâf – agenţie de turism – CI o – vamă
Cukrâma – cofetărie
Dalnice – autostradă
Dârkove predmety – cadouri
Divaldo – teatru
Hochnafstri – ceasornicărie
Hospoda – bar
Hracka – jucăne
Hrad – castel

Jizdenka – bilet de călătorie
Klenotnictvi – bijuterie
Kino – cinema
Knihkupectivî – librărie
Konfekce – confecţii
Kostel – biserică
Lekârna – farmacie f
Letadlo – avion
Mlekârna – lăptăne
Mesto – oraş
Mâstenka – rezervare
Nâdrazi – gară
Namesti – piaţă
Nemocnice – spital
Obsazeno – ocupat
Obuv – îmbrăcăminte
Opravna – atelier de reparaţii; magazin
Otevyero – deschis
Parkoviste – parcare
Pekârna – brutărie
Policejni – poliţie
Poschodi – etaj
Potrăviny – produse alimentare
Pozor – atenţie
Primi pomoc – prim ajutor
Samoobsluha – autoservire
Stanice – staţie
Trafika – tutun
Tramvaj – tramvai
Trida – bulevard
Toalet – W.C.
Ulice – stradă
Vehod – intrare
Vychod – ieşire
Zavreno – închis
Centa
Cuprins
De ce Cehia? Şi, mai ales, de ce Praga? 3

Povestea Cehiei – Ţara celor 1.000 de coline 5
Cehia azi. Scurtă descriere 8
Praga – Oraşul de aur al Cehiei 9
Traseul primei zile 15
Traseul zilei a II-a 22
Traseul zilei a III-a 36
Praga în opt denumiri 41
Ce ar mai fi de văzut, 42
Palatele şi grădinile Pragai 45
Praga galeriilor de artă 55
Praga culinară 58
Noaptea la Praga 62
Minunile Cehiei 65
Bino 66
Cesky-Krumlov 70
Tele 71
Zelena Hora „72
Kutnă Hora 73
Lednice-Vlatice 74
Kromeriz 75
Holasovice 76
Litomyst 76
Olomouc 77
Karlovy Vary 79
Anexa 1 82
Anexa 2 „84
Anexa 3 86
Anexa 4 87